TRST, nedelja 4. decembra 1955
Leto XI. - Št. 287 (3306)

PRIMORSKI DNEVNIK

Cena 25 lir
Poštnina plačana v gotovini
Tel. 94 638, 93 808, 37 338

UREDNISTVO: UL. MONTECCHI št. 6, II. nad. — TELEFON 93-808 IN 94-638 — Poštni predal 559 — UPRAVA: UL. SV. FRANCISKA št. 20 — Tel. št. 37-338 — Podruž. GORICA: Ul. S. Pellico 1-II., Tel. 33-82 — OGLASI: od 8.-12.30 in od 15.-18. - Telefon 37-338 — CENE OGLASOV: Za vsak mm višine v širini 1 stolpca: trgovski 60, finančno-upravni 100, osmrtnice 90 lir - Za FLRJ za vsak mm širine 1 stolpca za vse vrste oglasov po 60 din.
MALI OGLASI po 20 lir beseda. — NAROCNINA: mesečna 350, četrtletna 900, polletna 1700, celoletna 3200 lir. — FLRJ: Izvod 10, mesečno 210 din. Poštni tekoči račun Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — ZA FLRJ: Agencija demokratičnega inozemskega tiska, Državna založba Slovenije, Ljubljana, Stritarjeva 3-I., tel. 21-928, tekoči račun pri Komunalni banki v Ljubljani 60 - KB - 1 - Z - 375 - Izdaja Založništvo tržaškega tiska D. ZOZ - Trst

Z Gronchijevimi imenovanji izpopolnjeno ustavno sodišče

Sodišče bo sklicano z odlokom predsednika republike Ofenziva desnice proti ustavnim sodnikom in sodišču samemu ni ponehala. Monarhisti zahtevajo nove volitve

(Od našega dopisnika)

RIM, 3. — Predsednik republike Gronchi je imenoval danes pet ustavnih sodnikov. Ustavno sodišče je s tem izpopolnjeno z vsemi 15 člani. Člani ustavnega sodišča, ki jih je imenoval predsednik republike, so naslednji:

senator Enrico De Nicola, odvetnik;

dr. Gaetano Azzariti, častni predsednik kasacijskega sodišča;

prof. Giuseppe Capograssi, redni profesor filozofije prava na rimski univerzi;

poslanec dr. Giuseppe Castelli Avolio, predsednik sekcije Državnega sveta;

prof. Tomaso Perossi, redni profesor ustavnega prava na rimski univerzi.

Odlok predsednika republike o imenovanju ustavnih sodnikov je ob 12.25 na Kvirinalu prebral novinarjem glavni tajnik predsedstva republike. Po določilih zakona od 11. marca 1953 bo zdaj predsednik republike z odlokom sklical ustavno sodišče. Takoj nato bodo sodniki prisegli.

ENRICO DE NICOLA

Ustavni sodniki so torej naslednji:

Sodniki, ki so jih izvolili predstavniki sodstva: Dr. Ernesto Battaglini, dr. Giuseppe Lampis, dr. Francesco Pantaleo Gabrielli, dr. Antonino Papaldo, dott. Mario Cosatti.

Sodniki, izvoljeni v parlamentu: Poslanec Gaspare Ambrosini, prof. Mario Bracci, poslanec Giuseppe Cappi, prof. Giovanni Cassandro, prof. Nicola Jaeger.

Sodniki, ki jih je imenoval predsednik republike: Senator Enrico De Nicola, dr. Gaetano Azzariti, prof. Giuseppe Capograssi, poslanec Giuseppe Castelli Avolio, prof. Tomaso Perassi.

Med ustavnimi sodniki, ki jih je imenoval Gronchi, sta dva člana parlamenta: dosmrtni senator De Nicola, prvi predsednik republike, ki ne pripada nobeni stranki, in demokristjanski poslanec Castelli Avolio. Skupno bodo torej v ustavnem sodišču štirje člani parlamenta, ki pa bodo morali to funkcijo opustiti, kajti članstvo v ustavnem sodišču je neskladno s kakršno koli drugo javno ali zasebno funkcijo, službo ali pridobitno delavnostjo. Zato pa uživajo člani ustavnega sodišča enako imuniteto kot člani parlamenta, njihova plača pa ne sme biti manjša od plače prvega predsednika kasacijskega sodišča.

Ustavno sodišče lahko obtoži tudi predsednika republike in ministre. V teh primerih se število ustavnih sodnikov poveča za šestnajst članov, ki jih izvoli parlament na skupni seji izmed državljanov, ki imajo kvalifikacije za izvolitev za senatorja. Kot določa zakon iz leta 1953, mora parlament vsakih dvanajst let (toliko časa traja mandat ustavnih sodnikov) sestaviti seznam oseb, izmed katerih izžrebajo v primeru potrebe šestnajst dodatnih sodnikov. V začetku prihodnjega leta čaka parlament torej tudi ta dolžnost.

Medtem se polemika o načinu izvolitve ustavnega sodnika nikakor še ni polegla, dobiva pa čedalje bolj značaj poskusov diskreditiranja ustavnega sodišča, ki prihajajo prav s tiste strani, ki je iz raznih razlogov ponovno poskušala preprečiti njegovo ustanovitev. Da so se med temi znašli tudi monarhisti, je razumljivo, saj so že po svojem imenu nasprotniki ustave in republikanske ureditve.

To se je pokazalo tudi med pogajanji za sporazum o petem sodniku, ko mornaristi niso hoteli pristati na možnost, da se najde ime, ki bi lahko zbralo veliko večino glasov, temveč so trmasto zahtevali izvolitev svojega kandidata, čeprav je bilo jasno, da ne more dobiti potrebne večine. Tako so se komunisti, ki lahko v parlamentu računajo na 300 svojih in socialističnih glasov, odpovedali svojemu uradnemu kandidatu, niso pa tega storili monarhisti in fašisti, ki jih imajo v obeh domovih komaj osemdeset.

Pristati na igro desnice, podprte od določenih demokristjanskih skupin, bi pomenilo onemogočiti izvolitev ustavnega sodišča. Medtem ko je predsednik senata Merzagora med svojim posredovanjem nekoliko okleval, se je predsednik poslanske zbornice Leone lotil dela, ki mu ga je zaupal Gronchi, z vso resnostjo in tudi omogočil sporazum in s tem ustanovitev ustavnega sodišča. Razumljivo je, da mu desnica to zelo zameri, obenem pa kaže tudi hudo jezo na demokristjane, ker niso pristali na njihovo igro.

Današnje neofašistično glasilo tudi točno pove, čemu služi hrup zaradi izvolitve petega sodnika: «Potreben nam je, da povemo katoličanom, liberalcem, socialnim demokratom: Ne glasujte za te stranke, kajti če glasujete zanje, glasujete za bodoče Togliattijeve prijatelje».

Monarhisti pa so zahtevali nič manj kot nove volitve. Vodstvo PNM, ki se je danes sestalo, je namreč izdalo poročilo, v katerem pravi, da je «polovica parlamentarne dobe potekla v rastočem ozračju demagogije» in da sta bili dve leti in pol «zapravljeni z vrsto vladnih eksperimentov, improviziranih na negotovih in predvsem mračnih večinah, ki so se stalno poniževale k čedalje odkritejšemu sodelovanju centra s skrajno levico». Zadnji dokaz te «degradacije» je po monarhističnem mnenju «izvolitev socialkomunističnih sodnikov v ustavno sodišče: zaradi tega «ni več ne kraj ne čas za čakanje ali negibnost».

Nato obtožujejo monarhisti krščansko demokracijo, da je dvakrat «izdala volivce» in sicer leta 1948, ko se je «izneverila protikomunističnemu mandatu» in leta 1953, ko je «zavrnila potrebo demokratične, katoliške in nacionalne sloge in zavezništva, kar je jasno zahtevala dežela». Edina «jasna in poštena pot», pravi PNM, je razpustitev obeh zbornic in razpis splošnih volitev, da bi volivci lahko «izrazili svojo dokončno sodbo o dejanskem zavezništvu, ki ga je krščanska demokracija sklenila s socialkomunizmom».

Predsednik parlamentarne skupine MSI Roberti pa se je lotil druge naloge. V pismu, ki ga je poslal predsedniku zbornice Leonu, pravi, da je bila izvolitev zadnjih treh ustavnih sodnikov izvršena nepravilno, in zahteva, naj se izvolitev ponovi.

Danes se je končala stavka na srednjih šolah. Kot zatrjuje šolska fronta, je v državi povprečno stavkalo 97 odst. učnega osebja na srednjih šolah in velika večina šol je bila vse tri dni zaprta. Iz tega izhaja, nadaljuje poročilo šolske fronte, da lahko vlada in javno mnenje objektivno presodita, da je sklep o stavki odražal splošno voljo vseh prizadetih. Vlada bi morala zdaj spremeniti svoje stališče, in se ne bi smela več omejevati na «vmesno rešitev» (ki jo je danes odobrila parlamentarna komisija za zakon o pooblastilu s 7 glasovi proti 6 in v odsotnosti predstavnika šolske fronte).

A. P.

Nova egiptovska ustava bo razglašena 16. januarja

Podpisan angleško-egiptovski sporazum o plebiscitu v Sudanu - Potek plebiscita bo nadzorovala mednarodna komisija

KAIRO, 3. — Kairski radio je javil, da bo 16. januarja prihodnjega leta razglašena nova ustava Egipta. S tem se bo končalo triinpolletno prehodno razdobje po odstavitvi kralja Faruka v juliju 1952.

Kakšna bo nova ustava, ni znano. General Naser pa je v maju tega leta izjavil, da «v januarju 1956 ne bo političnih strank v Egiptu, pač pa narodni parlament, ki bo delal za domovino in za večino ljudstva».

V Kairu so danes tudi javili, da je bil podpisan sporazum o Sudanu med Egiptom in Veliko Britanijo. Ta sporazum pomeni spremembo angleško-egiptovskega sporazuma o Sudanu, ki je bil sklenjen 12. februarja 1953. Med drugim je določeno, da bo bodočnost Sudana odločena s plebiscitom. Sporazum iz leta 1953 pa je določal splošne volitve za sestavo ustavodajne skupščine, ki naj odloča med združitvijo z Egiptom in popolno neodvisnostjo.

Današnji sporazum določa dalje, da bo mednarodna komisija nadzorovala plebiscit. Sestavljal jo bo po en predstavnik sledečih držav: Švedske, Norveške, Poljske, Švice, Jugoslavije, ČSR, Indije in Pakistana. Komisija se bo morala sestati v treh tednih po podpisu sporazuma. Ena od njenih nalog bo imenovati vrhovnega poveljnika sudanskih oboroženih sil in nadzorovati delovanje vseh tujih funkcionarjev v Sudanu, da se prepreči sleherno vmešavanje v svobodne volitve Sudancev.

Sporazum določa tudi, da se bosta Egipt in Velika Britanija po objavi rezultatov o plebiscitu in po izvolitvi ustavodajne skupščine posvetovala s predstavniki sudanskega parlamenta o načinu, kako naj se dokončno odpravi angleško-egiptovski kondominij v Sudanu.

Še vedno optimizem v OZN glede sporazuma o novih članih

Japonski zunanji minister Šigemicu meni, da bo v enem ali dveh tednih dosežen sporazum - V ponedeljek volitve v Varnostni svet Glavna skupščina odobrila več resolucij posameznih odborov

NEW YORK, 3. — Glavna skupščina OZN je danes na plenarni seji odobrila razne resolucije, ki so jih prej odobrili posamezni odbori.

Najprej je skupščina potrdila resolucijo o Maroku, ki določa odložitev nadaljnjega proučevanja tega vprašanja. Francoska delegacija, ki odreka pristojnost OZN v tej zadevi, ni bila navzoča pri glasovanju.

Soglasno je bila zatem sprejeta resolucija o uporabi atomske sile v miroljubne namene, ki določa sklicanje konference vseh držav članic in vseh specializiranih ustanov, na kateri naj bi pripravili dokončno besedilo statuta za mednarodno ustanovo o atomski sili.

Prav tako je bila soglasno sprejeta resolucija, s katero se ustanavlja odbor, ki ga sestavljajo znanstveniki 15 držav in ki ima nalogo zbrati vso dokumentacijo, s katero razpolagajo države članice OZN in specializirane ustanove o učinkih atomskih izžarevanj na človeka in njegovo okolje.

Skupščina je zavrnila dva indijska dodatna predloga, naj bi vse prizadete države in ne samo članice OZN sodelovale pri tej anketi ter dobavljale in prejemale razpoložljive informacije. Pred glasovanjem je sovjetski delegat izjavil, da Sovjetska zveza povezuje vprašanje izžarevanj z vprašanjem sporazuma o prepovedi atomskega orožja in še prej o prenehanju poizkusov z vsemi vrstami atomskega orožja.

Filipinski delegat Romulo je predlagal, naj bi države, ki delajo atomske poizkuse, povabile znanstveni odbor OZN, da pošlje svoje opazovalce.

Sprejeta je bila tudi resolucija o pomoči OZN arabskim beguncem iz Palestine. Resolucija nalaga uradu OZN za pomoč beguncem, naj nadaljuje izvajanje svojega programa o pomoči, ter poziva vse države članice, naj pošiljajo prostovoljne prispevke v zadevni sklad.

Zatem je skupščina priporočala, naj se zahodnoafriško ozemlje postavi pod skrbništvo OZN. Toda Južnoafriška zveza je že sporočila, da se ne bo ozirala na ta sklep. Čeprav je mandat nad Jugozahodno Afriko, ki ga je 17. decembra 1920 poverilo Društvo narodov Južnoafriški zvezi, potekel z razpustitvijo Društva narodov, Južnoafriška zveza še dalje upravlja to ozemlje na podlagi omenjenega mandata in ne pristaja na nobeno spremembo.

Medtem se je v posebnem političnem odboru nadaljevala razprava o sprejemu novih članov. Po izjavah formoškega delegata Cianga so vsi ostali delegati (novozelandski, burmanski, iraški, češkoslovaški in brazilski) podprli kanadski predlog. Številni govorniki so pozvali Varnostni svet, naj ne ovira sprejema novih članov. Novozelandski delegat je poudaril, da se prvikrat v zgodovini OZN vprašanje sprejema novih članov postavlja s perspektivo, da bo rešeno. Opozoril je na resne posledice morebitnega neuspeha sedanjih naporov. Burmanski in iraški delegat pa sta pozvala naravnost formoškega delegata, naj ne vztraja pri svojem vetu proti sprejemu Zunanje Mangolije, ker bi to avtomatično onemogočilo sprejem še ostalih 17 držav.

Kubanski delegat je h kanadskemu predlogu dodal, naj bi število kandidatov zvišali na 20, s tem da bi vključili v seznam Južno Korejo in Južni Vietnam.

Brazilski delegat je izjavil, da je njegova država vedno bila zagovornica univerzalnosti OZN.

V zvezi s sprejemom novih članov v OZN je japonski zunanji minister Šigemicu danes izjavil, da bo verjetno v enem ali dveh tednih dosežen sporazum o kanadskem predlogu. Na neko vprašanje v senatu je Sigemicu izjavil, da meni, da bodo formoške oblasti spremenile sedanje stališče in da ne bodo uporabile veta v Varnostnem svetu. Kar se tiče volitve še enega člana Varnostnega sveta, javljajo, da bodo volitve v začetku prihodnjega tedna verjetno v ponedeljek. Zadnjo odložitev, ki je bila na zahtevo delegacij, ki podpirajo Filipine, razlagajo kot očiten dokaz, da filipinska delegacija ni mogla zboljšati svojega položaja z nobenimi diplomatskimi akcijami. Nekatere evropske delegacije so zahtevale od predsednika skupščine in glavnega tajnika OZN, naj preprečita novo odložitev glasovanja, ker bi ta bila brez pomena spričo sedanjega položaja.

Ameriški predstavnik v OZN Cabot Lodge je danes v izjavi novinarjem ponovil, da ZDA še dalje podpirajo kandidaturo Filipinov za Varnostni svet. Zanikal je govorice, da bodo ZDA spričo dejstva, da niti Filipine, niti Jugoslavija nista po 21 glasovanjih dobili potrebne večine, podprle kompromisnega kandidata, ki naj bi bila Grčija.

Tudi filipinski predstavnik je zanikal trditve, da nameravajo Filipini umakniti svojo kandidaturo.

Titovo potovanje v Etiopijo

«Galeb» bo jutri v Port Saidu

BEOGRAD, 3. — Ladja «Galeb», na kateri potuje predsednik republike v Etiopijo in Egipt, je v spremstvu rušilcev «Biokovo» in «Durmitor» danes zjutraj preplula Otrantsko ožino in ob lepem vremenu nadaljuje plovbo. Nocoj je eskadra plula mimo otoka Kefalonija, jutri zjutra pa bo na pol poti od Šibenika do Port Saida, kamor bo prispela v ponedeljek zvečer, če se vreme ne bo občutno poslabšalo. Iz Port Saida bo jugoslovanska eskadra po oskrbi z gorivom nadaljevala plovbo do etiopskega pristanišča Masaua.

Pogreb Vl. Ribnikarja

BEOGRAD, 3. — Z vojaškimi častmi in v prisotnosti predsednika zvezne ljudske skupščine Moše Pijade, podpredsednikov zveznega izvršnega sveta Kardelja, Rankovića in Čolakovića, številnih zveznih in republiških poslancev in funkcionarjev, zastopnikov armade in sindikatov ter političnih in javnih delavcev in novinarjev je bil danes pogreb bivšega poslanca in ravnatelja «Politike» Vladislava Ribnikarja.

V častni straži pred odrom v «Domu Pana Djukića» so se včeraj in danes vrstili najvišji državni in politični funkcionarji, novinarji in zastopniki ustanov. Na poti od «Doma Pane Djukića» do pokopališča je velika množica Beograjčanov izkazala zadnjo čast zaslužnemu pokojniku.

Od posmrtnih ostankov so se z govori poslovili Dragi Marković v imenu izvršnega sveta Srbije, Moša Pijade v imenu zvezne skupščine, Stojilko Stojilković v imenu zveze novinarjev in Ljubo Stojević v imenu delovnega kolektiva «Politike».

BEOGRAD, 3. — Beograjski gospodarski krogi ocenjujejo kot zelo koristne razgovore med Jugoslavijo in Avstrijo, ki so se začeli 1. decembra v Beogradu. V teh razgovorih, ki potekajo v duhu medsebojnega razumevanja, bodo avstrijski in jugoslovanski strokovnjaki proučili vprašanja nadaljnje trgovinske izmenjave in nekatera tehnična vprašanja.

FRANCOSKE STRANKE SE PRIPRAVLJAJO NA MOREBITNE MEDSEBOJNE POVEZAVE

Razgovor Mendes Francea z Molletom - Stranke desnice so se že sporazumele o svojem volilnem bloku - Volitve bodo tudi v Alžiru - Notranje ministrstvo bo vodil Faure - Alžirski guverner Soustelle in minister za delo sta zaprosila za „dopust“

PARIZ, 3. — Volilna kampanja v Franciji se bo uradno začela 13. decembra. Kakor določa ustava, bo nova skupščina sklicana 19. januarja in 24. januarja se bodo začela posvetovanja za sestavo nove vlade. Uradno so javili, da bodo 2. januarja tudi v Alžiru volitve. Kakor je znano, spada Alžir upravno v okvir francoskega ozemlja.

Uradni list je danes objavil tudi dekret, ki določa da bo Faure začasno vodil posle notranjega ministrstva, ker je sedanji notranji minister Bourges-Maunoury odklonil sleherno sodelovanje v zvezi s pripravami za volitve. Ker pa ustava ne dopušča v sedanjih okoliščinah ostavke ministrov, je notranji minister uradno šel na dopust. Prav tako je minister za delo Paul Bacon sporočil, da si je izposloval dopust. Pa tudi generalni guverner v Alžiru Soustelle je zaprosil za dopust, češ da bo lahko vodil volilno kampanjo.

Čeprav se volilna kampanja uradno začne 13. decembra je ta že v polnem razmahu. Toda glavna skrb strank in skupin je sedaj obrnjena na tehnične priprave v zvezi z volitvami, to je določitev kandidatnih list in sporazum o morebitnih povezavah. Za povezave imajo stranke časa samo do 10. decembra. Glede tega vlada največje zanimanje, kakšno stališče bodo zavzeli socialisti. Na prejšnjih volitvah so združevanje strank uporabili največkrat proti golistom in KPF. Na teh volitvah pa bo združevanje naperjeno proti KPF, socialistom in «mendesistom».

Čeprav dobi KPF v primeri s proporcionalnim sistemom, za katerega se načelno zavzema, na podlagi sedanjega sistema skoraj 80 poslancev manj, vendar ga sprejema kot manjše zlo, ker bi ji «okrajni» sistem odvzel morda še drugih 40 poslancev. Po proporcionalnem sistemu bi KPF lahko dobila od 150 do 180 poslancev, na podlagi sedanjega sistema pa jih ima 98, dočim bi jih po «okrajnem» sistemu komaj 50. Novo volilno kampanjo je KPF začela z geslom «obrnimo njihovo lastno orožje proti njim», in zato predlaga socialistom in ostalim republikancem, naj se na teh volitvah združijo, kjer je to potrebno, da porazijo desnico.

Opazovalci so mnenja, da bi utegnili poziv KPF za sodelovanje s socialisti naleteti na ugodnejša tla kakor pri zadnjih volitvah, vendar pa je premalo časa, da bi dosedanji sovražniki lahko postali zavezniki. Za sedaj pa je treba zabeležiti včerajšnji obisk Mendes Francea glavnemu tajniku socialistične stranke Molletu, s katerim se je razgovarjal o nastalem položaju. Razpravljala sta tudi o možnosti skupne akcije, kar se tiče volitev. Molletu pa ni dal Mendes Franceu dokončnega odgovora, ker mora o morebitnih povezavah odločati izvršilni odbor stranke, ki se bo sestal v torek.

Mnogo bolj pripravljene pa so razne desničarske skupine, ki so včeraj sklenile ustanoviti volilni blok sestavljen iz tako imenovanih neodvisnih, agrarcev in golistov ARS.

Nedvomno pa bo med volilno kampanjo v ospredju spor med Faurom in Mendes-Franceom. 9. decembra se bo sestal izvršilni odbor radikalne stranke in opazovalci napovedujejo razkol med «mendesisti» in «fauristi». Če bi se socialistično vodstvo izreklo proti povezavam s tistimi skupinami, ki so podprle Faura, in če bi izključilo možnost povezave s KPF, bi utegnil nastati volilni blok socialistov in «mendesistov» skupno z UDSR in nekaterimi socialnimi republikanci. Če bi do tega prišlo, bi se ustvarila v glavnem dva volilna bloka: eden levega centra, drugi pa desnega centra. Prvega bi vodil Mendes France, drugega pa Faure, ki bi ga podpirali demokristjani, neodvisni zmerni in del radikalov.

Sklep grške vlade v zvezi s Ciprom

ATENE, 3. — Uradno poročilo, ki je bilo objavljeno po izredni seji grške vlade, javlja, da je Grčija sklenila, da se ne bo obrnila na OZN zaradi Cipra.

Poročilo dodaja, da vlada pozorno sledi razvoju na Cipru, zlasti pa položaju, ki je nastal zaradi proglasitve obsednega stanja. Vendar pa je vlada mnenja, da pritožba na OZN med sedanjim zasedanjem ne bi bila v interesu držav, ki so prizadete na ciprskem vprašanju (Turčije, Grčije in Velike Britanije).

Poročilo pravi, da je bil tak sklep sprejet na podlagi priporočil vladnih organov in na podlagi drugih informacij.

Britanski poslanik v Atenah se je danes tri četrt ure razgovarjal z grškim zunanjim ministrom. Opazovalci so mnenja, da je ta razgovor v zvezi s tajnimi pogajanji o Cipru.

Ugibanja in izjave o Eisenhowerjevi kandidaturi

GETTYSBURG, 3. — Voditelj republikanske manjšine v predstavniški zbornici Joseph Martin je po razgovoru s predsednikom Eisenhowerjem izjavil, da bo po njegovem mnenju Eisenhower vnovič kandidiral «v interesu sveta» če se bodo njegovi zdravniki s tem strinjali.

Martin je pojasnil novinarjem, da mu Eisenhower ni povedal svojega namena, da pa je on dobil tak vtis. Poleg tega, je dejal Martin, je «bistveno potrebno», da Eisenhower še enkrat kandidira. Martin je tudi izrazil upanje, da bodo republikanci na prihodnjih predsedniških volitvah zmagali in to tudi v primeru, če se Eisenhower ne bo predstavil kot kandidat.

V krogih Bele hiše zatrjujejo, da sta Eisenhower in Martin predvsem govorila o zakonodajnem programu za prihodnje leto, ki ga bo vlada v januarju predložila kongresu.

Za Martinom je Eisenhower sprejel voditelja republikanske manjšine v senatu Williama Knowlanda.

Podobno izjavo kot Martin o možnosti Eisenhowerjeve kandidature je dal danes tudi predsednik republikanske stranke Leonard Hall, ki se je sestal z Eisenhowerjem prejšnji ponedeljek. Hall je izjavil, da bo Eisenhower kandidiral, če mu bo le zdravstveno stanje to dovoljevalo.

Medtem se je Eleonor Roosevelt, vdova bivšega predsednika ZDA, zavzela za kandidaturo demokratičnega voditelja Adlaia Stevensona. Rooseveltova je skupno z drugimi političnimi osebnostmi v New Yorku ustanovila odbor za Stevensonovo izvolitev.

NEW YORK, 3. — V govoru, ki ga je imel sinoči v New Yorku, je osebni svetovalec predsednika Eisenhowerja Sherman Adams med drugim izjavil, da je predsednik «popolnoma in v celoti» okreval. Adams je dejal, da je srčni napad, ki ga je Eisenhower doživel 2 septembra, «rezultat vznemirljivih let, ko je Eisenhower poveljeval ameriškim armadam v Evropi med drugo svetovno vojno. To tudi razlaga, je dodal Adams, zakaj je predsednik določil prav mir za cilj vseh svojih naporov, odkar je bil izvoljen in zakaj bo temu cilju še nadalje posvetil vse svoje sile.

Danes se je Eisenhower v svoji rezidenci v Gettysburgu posvetoval z obrambnim ministrom Charlesom Wilsonom in z admiralom Arthurom Radfordom, načelnikom združenih glavnih stanov.

Včeraj je Eisenhower poslal republikanskemu državnemu odboru, ki te dni zaseda v Chicagu, brzojavko, v kateri obljublja svojo pomoč republikanski stranki med prihodnjo volilno kampanjo. V republikanskih krogih razlagajo to zatrdilo kot izraz predsednikove volje, da podpre republikanske kandidate na volitvah leta 1956 ne glede na to, ali bo sam kandidiral ali ne.

Kolektivne pogodbe razveljavljene v Argentini

BUENOS AIRES, 3. — Vlada je določila, da se razveljavijo vse kolektivne delovne pogodbe, ki jih je svoj čas sklenila Splošna zveza dela za svojih 2400 včlanjenih sindikalnih organizacij s približno 4 milijoni članov. Kakor je izjavil minister za delo Raul Migone, bo to ministrstvo takoj začelo proučevanje novih pogodb. Večina prejšnjih pogodb je bila podpisana leta 1954 in zapadle bi 28. februarja 1956.

Predvideva se, da bodo delavci zahtevali vsaj 25-odstotno zvišanje mezd in plač, ker so se od lanskega marca do danes življenjski stroški v Argentini občutno zvišali, čemur je pripomoglo tudi nedavno razvrednotenje pezosa in ukinitev nadzorstva nad cenami.

„Železni križ“ spet v modi

BONN, 3. — Med prisego nadaljnjih 185 prostovoljcev bodočih nemških oboroženih sil je obrambni minister Blank naznanil, da bodo pripadniki zahodnonemške vojske smeli nositi «železni križ», ki so si ga pridobili v prejšnjih vojnah. Minister je napovedal, da bo v kratkem predložil Bundestagu ustrezni zakonski predlog.

BEOGRAD, 3. — Pod vodstvom ravnatelja uprave za zunanjo trgovino Rudija Kolaka je danes odpotovala v Bukarešto jugoslovanska trgovinska delegacija, ki se bo z zastopniki Romunije pogajala o blagovni izmenjavi in o nekaterih finančnih vprašanjih.

MOSKVA, 3. — Agencija TASS javlja, da sta obe proračunski komisiji vrhovnega sovjeta začeli proučevanje načrta državnega proračuna za leto 1956 in poročila o rezultatih proračuna za leto 1954.

BAGDAD, 3. — Svet bagdadskega pakta se je sestal nocoj pod predsedstvom iraškega zunanjega ministra. Navzoči so bili poslaniki Velike Britanije, Iraka, Pakistana in Turčije. Kot opazovalec je bil navzoč tudi ameriški poslanik. Prihodnja seja bo v sredo, prva seja gospodarske komisije pakta, ki je imela biti v ponedeljek, pa je bila odložena, ker niso bili še imenovani njeni člani.

Velik požar na Japonskem

TOKIO, 3. — Požar, ki je nastal v nekem hotelu in se je zaradi vetra naglo razširil, je uničil mestece Naze, ki ima 42.000 prebivalcev. K sreči ni bilo človeških žrtev, toda 95 velikih in majhnih hiš je bilo uničenih in 6000 ljudi je ostalo brez strehe. Škoda se ceni na približno 3 milijarde italijanskih lir.

Novi zapletljaji zaradi Berlina

Na vrsti so dovoljenja za rečno plovbo - «Neues Deutschland» pojasnjuje vzhodnonemško stališče Zanikane vesti o Edenovih predlogih Eisenhowerju

LONDON, 3. — Načelnik tiskovnega urada Foreign Office sir George Young je danes zanikal vest, da namerava Eden med svojim napovedanim obiskom v Washingtonu predlagati Eisenhowerju, naj dajo zahodne velesile Adenauerju proste roke za neposredna pogajanja z ZSSR o vprašanju nemške združitve. Vest je objavil socialdemokratski list «Westdeutsche Allgemeine Zeitung», ki izhaja v Essenu v Porurju.

V bonnskih vladnih krogih zanikujejo, da bi bila Adenauer in Eden pismeno izmenjala mnenja o možnosti nenove rešitve nemškega vprašanja.

Medtem se spor o položaju Berlina nadaljuje. Danes se je razvedelo, da so sovjetske oblasti vrnile britanskim oblastem dovoljenja za medconsko rečno plovbo. Ta dovoljenja so doslej vsako leto vidirale sovjetske oblasti, letos pa so vidiranje zavrnile, češ da se je treba obrniti na vzhodnonemške oblasti, ki razpolagajo po moskovski pogodbi od 20. septembra z vsemi suverenimi pravicami na svojem ozemlju. Sovjetske oblasti so pojasnile, da je edino vzhodnonemško prometno ministrstvo pristojno izdajati ta dovoljenja.

Berlin se do 24. odst. preskrbuje po rečni poti.

V bonnskih krogih pravijo k temu, da morajo dovoljenja za rečno plovbo izdajati «isti tehnični organi», ki izdajajo tudi dovoljenja za železniški in cestni promet z Berlinom. To pa nikakor ne pomeni, zatrjujejo v Bonnu, priznanja suverenosti nemške demokratične republike in s tem tudi ne priznanja režima v sovjetski coni.

V zahodnem Berlinu pa pravijo, da zamuda v izdajanju dovoljenj zaenkrat ne more škodovati preskrbi Berlina, ker prihaja po rečni poti predvsem premog za zimo, dobave premoga pa so skoraj končane.

Glasilo vzhodnonemške enotne socialistične stranke «Neues Deutschland» pa podaja danes «popolna pojasnila», katerim v Bonnu in v zahodnem Berlinu o statusu nemške demokratične republike in Berlina, njenega glavnega mesta». List izjavlja, da je bil ta novi status določen 20. septembra 1955 v Moskvi s pogodbo o odnosih med nemško demokratično republiko in ZSSR ter navaja prvi člen te pogodbe, ki podrejuje nemški demokratični republiki popolno suverenost in vso svobodo odločanja v vprašanjih notranje in zunanje politike «vključno odnose z nemško zvezno republiko».

Glede Berlina določata pismi, ki sta jih izmenjala vzhodnonemški zunanji minister Lothar Bolz in namestnik sovjetskega zunanjega ministra Zorin, da izvaja nemška demokratična republika nadzorstvo nad svojimi mejami in v Berlinu. «Ti pismi — dodaja list — opozarjata še posebej na izvajanje suverenih pravic v Berlinu». Ves hrup, ki se zdaj pojavlja, je toliko bolj nerazumljiv, ker so bili predpisi pogodbe 20. septembra in dodatnih sporazumov že pred več tedni izročeni zahodnim velesilam.

«New York Herald Tribune» pa poziva danes zahodne velesile, naj se odločno upro vsem «komunističnim grožnjam proti Berlinu». «New York Times» pa pravi: Spričo nove sovjetske grožnje proti Berlinu in kljub neuspehu v Ženevi sta zahodnonemška vlada in parlament kategorično zavrnila vse predloge za ločena pogajanja z ZSSR in potrdila trdnost svojega zavezništva z Zahodom. To stališče Zahodne Nemčije podeljuje večji pomen razvoju položaja v Berlinu, ki ga poskuša ZSSR, kot kaže, uporabljati kot orodje, da bi prisilila Zahodno Nemčijo na neposredna pogajanja z vzhodnonemškim režimom».

Predsedstvo vzhodnonemške vlade sporoča, da je bil Walter Ulbricht, prvi sekretar enotne socialistične stranke, imenovan za podpredsednika vlade. Podpredsednik vlade je postal tudi Bruno Leuschner, predsednik državne planske komisije. Z obema imenovanjema se je število podpredsednikov vlade povečalo na deset.

Grotewohl obišče Peking

PEKING, 3. — Kot poroča pekinški radio, bo vzhodnonemški ministrski predsednik Otto Grotewohl na vabilo pekinške vlade obiskal Kitajsko Grotewohl bo vodil vzhodnonemško vladno delegacijo. Radio ni pojasnil, kdaj bo ta obisk.

NA KONGRESU ISTIKLALA zahteva za združitev maroškega ozemlja

Spomenica maroške KP sultanu - Si Bekkaj nadaljuje posvetovanja za sestavo vlade

RABAT, 3. — Si Bekkai, ki je v sredo sporočil, da sprejema pooblastilo za sestavo «prve svobodne vlade Maroka», nadaljuje svoja posvetovanja in je že sprejel Ben Slimana, ki mu je bil kronski svet poveril sestavo vlade, a je moral to nalogo opustiti po vrnitvi Ben Jusefa. Si Bekkai se je nato razgovarjal z raznimi maroškimi in francoskimi osebnostmi

Stranka Istiklal pa je včeraj začela svoj kongres ob navzočnosti 700 delegatov. Kongres mora določiti bodoče politične smernice. Si Bekkai pa je izjavil, da je že dobil od svojih prijateljev v Istiklalu jamstva, da ne bo vezan po sklepih njihovega kongresa. Verjetno je torej, da je bil že prej dosežen sporazum o pogojih za sodelovanje Istiklala v vladi. Domnevajo, da bo Si Bekkai na 20 ministrskih mest ponudil 8 Istiklalu. 7 demokratični stranki neodvisnosti in 5 neodvisnim osebnostim, ki bodo po volji nacionalistom. Notranje ministrstvo, ki ga zahtevata zase tako Istiklal kakor demokratična stranka neodvisnosti, pa bo verjetno prevzel sam Si Bekkai.

Kongres Istiklala se bo zaključil jutri. Glavna vprašanja na dnevnem redu so: pogoji za sodelovanje Istiklala v vladi; 2. temelji, na katerih naj se začnejo francosko-maroška pogajanja; 3. reforma maroških ustanov.

Važen je bil danes govor, ki ga je imel član izvršilnega odbora Abderhamin Bovaoid, ki že eno leto zastopa stranko v Parizu. V zvezi z novo vlado in njenimi nalogami je izjavil, da Istiklal lahko popusti v svoji zahtevi na 45 odstotkov ministrskih mest namesto polovice. Če ne bo ta zahteva sprejeta (verjetno pa bo), nacionalistična stranka ne bo sodelovala s Si Bekkaiem.

Toda bolj važen je bil oni del njegovega govora, ki je bil posvečen zunanji politiki, glede katere so važne štiri bistvene točke: 1. Načelo, da medsebojna odvisnost pomeni neodvisnost, in da bo torej vladni program moral vsebovati tudi razveljavitev pogodbe iz Feza (Istiklal pa vendarle pristane na prehodno dobo in na postopen prenos oblasti od Francozov na Marokance). 2. Pravica Maroka do lastnega diplomatskega predstavništva. 3. Ustanovitev marokanske državne vojske. 4. Združitev marokanskega ozemlja, vštevši področje Tangerja.

Zahtevam pod drugo in tretjo točko se je pridružila tudi maroška komunistična stranka v spomenici, ki jo je danes poslala sultanu. V tej spomenici zahteva, naj bodo vse struje v deželi zastopane v vladi (znano je, da udeležba KP ni predvidena), ter zahteva za Maroko državno vojsko in avtonomno diplomacijo, čeprav priznava potrebo medsebojne odvisnosti in prijateljskega sodelovnja s Francijo na gospodarskem, socialnem, kulturnem in strateškem področju.

Zadnja zahteva Istiklala o enotnosti marokanskega ozemlja pa postavlja vprašanja mednarodnega značaja. Maroko je namreč razdeljen na tri področja. Francosko področje je sedaj postavljeno pod oblast sultana in je pod francoskim nadzorstvom; špansko področje, ki vsebuje tetuanski kalifat in je pod španskim protektoratom, kjer sultana zastopa kalif, ki ga sultan imenuje na španski predlog; področje Tangerja, ki je pod mednarodnim režimom, v tujini pa ga predstavlja Francija. Tem področjem je treba prišteti še španske koncesije Ceuta, Melilla in Ifni. Za združitev Maroka je bila potrebna revizija kakih desetih mednarodnih pogodb, ki so jih podpisale številne države (pogodbo o Tangerju je podpisalo 13 držav)

BUKARESTA, 3. — Bukareštanski radio je javil, da je egiptovski ministrski predsednik Naser sprejel vabilo romunskega ministrskega predsednika, naj obišče Romunijo. Ni še znan dan obiska.

Takšne sodijo fašisti pa se sprehajajo!

V našem listu smo 1. t. m. poročali o procesih proti bivšim partizanskim borcem v Vidmu in v Trstu. Pred dnevi se je moral zagovarjati bivši partizan Josip Sancin iz Doline št. 95, ki je obtožen, da je 25. septembra 1943 aretiral nekega fašista, ki se ni več vrnil domov.

Ne bomo zdaj ponavljali, kar je pri zasliševanju izjavil Josip Sancin. Dejstvo je, da je v času aretacije Sancin bil že v partizanih, in sicer v Tržaški brigadi, ki je tedaj imela svoje poveljstvo v Podgorju, in da je bil izdan pismen ukaz, ki ga je moral izvesti. Dejstvo je tudi, da je vdova izjavila, da ona sicer ne bi prijavila zadeve sodišču, ampak da jo je na to nagovoril neki vaščan, ki je dezertiral iz partizanskih vrst, nato pa prešel v službo belogardistov, in ga domačini dobro poznajo zaradi njegove preteklosti.

Po izvršeni aretaciji omenjenega fašista Sancin ni imel z njim več nobenega stika in ni več nič vedel o njem. Potem je bil Sancin v Istrskem odredu, nato v Belokranjskem odredu, pa v Gubčevi brigadi. V borbi pri Kočevju je bil leta 1944 hudo ranjen po telesu, v noge ter glavo in je zaradi ran oslepel na desno oko. Zaradi tega se je moral precej časa zdraviti v partizanskih bolnišnicah. Priznana mu je bila 50-odstotna invalidnost. Domov se je vrnil 21. novembra 1945, ko je bil demobiliziran.

In še nekaj o Sancinovih svojcih in družini. Pokojnega njegovega očeta so leta 1944 nacifašisti aretirali in ga zaprli v Coroneo malo potem, ko je imel dve operaciji in je imel se skoraj odprte rane. Sestra je bila internirana v Nemčiji, dva njegova 19 in 22-letna bratranca iz Gabrovice so Nemci ustrelili v Dekanih, sestrična je bila internirana v Buchenwaldu in komaj da si je rešila življenje, a je še vedno bolehna, nekega drugega njegovega bratranca je aretirala zloglasna Colottijeva banda in je umrl v taborišču Dachau, dva brata njegove žene pa sta padla v borbi. Ni dovolj?

Partizanski invalid se mora zagovarjati pred sodiščem, tožitelje partizanov pa v Vidmu zastopa bivši pravosodni minister Mussolinijeve republike v Salò. «Quo usque...», se je nekdo spraševal v rimskih časih. Pa tudi danes.

TRŽAŠKI DNEVNIK

SPOMIN NI DNEVI

Na današnji dan je bila leta 1944 osvobojena vsa Baranja.

Danes, NEDELJA 4. decembra
Barbara, Veljka
Sonce vzide ob 7.27 in zatone ob 16.22. Dolžina dneva 8.55. Luna vzide ob 22.12 in zatone ob 11.14.
Jutri, PONEDELJEK 5. decembra
Krispin, Stojana

OB KRIVIČNEM ČRTANJU IZ VOLILNIH IMENIKOV

NAVODILA za rehabilitacijo

Kako sestaviš prošnjo in katere priloge so potrebne

V zadnjih dneh je na stotine oseb dobilo obvestilo občinske volilne komisije, da so jih črtali iz volilnih imenikov na osnovi okrožnice Scelbovega notranjega ministrstva, ki določa, da morajo občinske komisije črtati iz volilnih imenikov vse osebe, ki so bile kaznovane na zaporno kazen ali pa samo na denarno kazen in ki jim kazni niso bile črtane zaradi amnestije. Dogaja se, da je bila odvzeta volilna pravica osebam, ki so bile kaznovane pred petdestimi leti na globo nekaj kron in podobno, medtem ko lahko volijo osebe, ki so bile kaznovane za hude zločine in jim je bila kazen z amnestijo črtana.

Miuistrska okrožnica določa začasno črtanje iz volilnih imenikov tudi za pogojne kazni. Pri tem je treba poudariti, da volilni zakon točno določa, katere osebe nimajo volilne pravice zaradi kaznivih prestopkov in sodnih obsodb. Omenjena okrožnica notranjega ministrstva, ki določa črtanje oseb iz volilnih imenikov tudi za najmanjše prestopke, za katere je bila prizadeta oseba kaznovana na najnižje kazni plačevanja globe in podobno, pozablja, da so njena določila tudi protizakonita.

Izvajanje okrožnice notranjega ministrstva je izzvalo tako v Trstu kot po vseh italijanskih občinah veliko ogorčenje, ker je v tem razvidna odkrita diskriminacija določenih volivcev, ki jih po krivici črtajo iz volilnih imenikov.

Prizadete osebe pa imajo pravico zahtevati od apelacijskega sodišča, na področju, kjer imajo stalno bivališče, rehabilitacijo. Zato naj prizadete osebe vložijo prošnjo na sledeči naslov:

Apelacijsko sodišče — Trst

Podpisani (navesti ime, priimek in vse ostale osebne podatke) prosim na podlagi priloženih dokumentov, da me sodišče rehabilitira v smislu člena 178 in sledečih kazenskega zakonika z vsemi učinki, ki jih predvideva zakon.

Trst,... Podpis:

Priloge: (našteti priložene doumente).

Rok za rehabilitacijo je 5 let od dneva po končani kazni, tako za zaporno kot za denarno kazen (globa itd.).

V primeru, da je bila kazen ponovljena (recidiva) — (tudi če ni bila potrjena z obsodbo) — se rok podaljša na 10 let.

Prošnja na nekolkovanem papirju na pristojno apelacijsko sodišče (na sodišče, v območju katerega je bila izrečena zadnja obsodba), ki jo mora zainteresirana oseba podpisati. Če prošnjo predloži in podpiše legalni zastopnik (procuratore legale) in je brez podpisa zainteresirane osebe, ji je treba priložiti posebno pooblastilo na osnovi člena 44 pravil o izvajanju zakonika o kazenskem postopku (r. d. 28. 5. 1931 n. 602).

Prošnji morajo biti priloženi naslednji dokumenti:

1. nekolkovan kazenski list, za potrebe rehabilitacije, izdan v roku preteklih treh mesecev;

2. prepis na nekolkovanem papirju integralne obsodbe (ali obsodb, če je bila oseba večkrat kaznovana) prve stopnje v primeru, da je bila obsodba potrjena od apelacijskega sodišča, ki mora imeti tudi naslednja potrdila: a) da je bila kazen izvršena, tako zaporna kot denarna (plačane globe ali pa spremenjene v zaporno kazen); b) da je bil podrejen varnostnim ukrepom, in potrdilo o njihovem preklicu po pristojnem nadzornem sodniku; c) da je plačal sodne stroške in zaporne vzdrževalne stroške;

3. dokumentiran dokaz, da je bila poravnana škoda, povzročena s kaznivim dejanjem, ali pa potrdilo, da se je prizadeta stranka odpovedala odškodnini, ki mora biti potrjen na sedežu policijskega komisariata ali pa na sedežu poveljstva karabinjerjev; potrdilo, da zainteresirana oseba ne poseduje nobenih dobrin kot dokaz, da prizadeti ni mogel plačati sodnih stroškov in stroškov zaporne vzdrževalnine;

4. potrdilo, da proti njemu ni v teku noben sodni postopek, ki ga izdasta okrajno sodišče (pretura) in državno pravdništvo, ki sta pristojna za področje stalnega bivališča zainteresirane osebe;

5. poslati 200 lir s poštno položnico ali pa z bančnim čekom na naslov: Vzajemniške zavarovalne blagajne odvetnikov in prokuratorjev (Cassa di Previdenza e mutualità fra Avvocati e Procuratori), za predpisane pisarniške stroške za izdajo prepisa in registracijo obsodbe. Če pa prošnjo predloži legalni zastopnik, ji je treba priložiti kolek za 350 lir.

(Morebitna podrobnejša pojasnila dobijo prizadeti lahko v Ul. R. Manna 29-I.).

S sinočnjega obiska «Tržaške knjigarne»

Včeraj ob 17. uri je bila v Ul. sv. Frančiška 20 otvoritev nove slovenske «Tržaške knjigarne». Tega pomembnega dogodka se je udeležilo veliko število povabljenih gostov, med katerimi so bili gen. konzul FLRJ v Trstu Mitja Vošnjak, vicekonzula Bojan Lubej in Leo Cibic, številni slovenski profesorji in učitelji ter drugi prosvetni in javni delavci. Prisotnih je bilo tudi več italijanskih someščanov, ki se zanimajo za slovensko založniško dejavnost. Vsi prisotni so se nadvse pohvalno izražali o novi knjigarni, njeni moderni opremi in okusno razvrščenih knjigah ter razstavljeni originalni narodni ornamentiki. Prav tako so vsi enodušno pozdravili otvoritev knjigarne kot nekaj, kar smo tržaški Slovenci že dolgo časa potrebovali, pa žal tako dolgo pogrešali. Podrobneje poročamo o opremi knjigarne in razstavljenih delih na III strani

OD VČERAJ DO DANES

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 3. decembra 1955 se je v Trstu rodilo 9 otrok, umrlo je 14 oseb, poroke pa so bile 4.

POROČILI SO SE: pomorščak Romano Sila in uradnica Bruna Godina, študent Almiro Gabrovec in gospodinja Norma Angelini, kuhar Romolo Lugnan in uradnica Tatjana Ronti, šofer Alessandro Serli in gospodinja Stefania Cecco.

UMRLI SO: 29-letni Antonio Janna, 21-letni Mario Košuta, 48-letni Ivan Košuta, 59-letni Mario Ragusin, 67-letna Ivana Skrl por. Peressi, 58-letni Emilio Minut, 80-letna Erminia Vicentin, 77-letna Giuseppina Golia, 79-letni Gualtiero Nassiguerra, 85-letna Gisella Rota vd. Roda, 82-letna Caterina Gorian vd. Arman, 89-letna Anita Maria Cipriani vd. Guiducci, 80-letna Marija Gerbec vd. Forcessin, 60-letna Angela Dankovec vd. Benco.

OKLICI

Mesar Aldo Barcaricchio in vezilja Cosma Panessa, bančni uradnik Franco Longo in študentka Maria Luisa Semacchi, skladiščnik Luigi Paoletti in gospodinja Maria Petelin vd. Stalzer, električar Duilio Schreiber in delavka Anna Sodomaco, mehanik Benko Colli in gospodinja Nives Postogna, mesar Bernardo Perlan in računovodkinja Nevia Sturman, mehanik Antonio Degrassi in šivilja Erminia Toncich, mizar Claudio Vidari in natakarica Zita Mosenghini, klepar Alberto Stocca in bolničarka Anna Mahnič, postrešček Aldo Giorgini in uradnica Elda Biasizzo, radiotelegrafist Giuseppe Bortoluzzi in gospodinja Gigliana Montelli, mehanik Mario Carvaglia in gospodinja Maria Bazzana vd. Steccanella, mesar Renato Gigli in bolničarka Annamaria Dolenz, parketist Anton Gnezda in gospodinja Anna Pauluzzi, železničar Romano Batti in gospodinja Angela Gorela, klepar Vincenc Gombač in gospodinja Antonia Richter, mizar Mario Sancin in šivilja Giocanna Priano, pomorščak Antonio Palmisano in gospodinja Santa Greco, podčastnik amer. letalstva Richard Vincent Doucette in uradnica Maria Novembrini, ameriški letalec Eliseo M. Ortiz in uradnica Lidia Dworsky, kovač Umberto Ferrara in gospodinja Lidia Gerbac, težak Tullio Palese in gospodinja Maria Vecchiet, Pietro Ripa in Maria Anna Damerini, Miroslav Bidovec in Assunta Maffucchini, uradnik Paolo Deveglia in učiteljica Silvana Vicini, uradnik Giovanni Pellizzoni in gospodinja Claudia Stulle.

VREME VČERAJ

Najvišja temperatura 10,5, najnižja 9,7, ob 17. uri 10,4 stopinje, zračni tlak 1030,8 stalen, veter južnozahodnik 11 km na uro, vlaga 96 odst., padavine 2,7 mm, nebo pooblačeno, morje mirno, temperatura morja 11,4 stop.

NEDELJSKA SLUŽBA LEKARN

Benussi, Ul. Cavana 11; Croce Verde, Ul. Settefontane 39; Picciola, Ul. Oriani 2; Pizzul-Cignola, Korzo 14; Ravasini, Trg Libertà 6; Alla Salute, Ul. Giulia 1; Vernari, Trg Valmaura 10.

NOČNA SLUŽBA LEKARN

Biasoletto, Ul. Roma 16; Manzoni, Ul. Settefontane 2; Marchio, Ul. Ginnastica 44; Rovis, Trg Goldoni 8; Rossetti, Ul. Schiapparelli 58; Harabaglia v Barkovljah in Nicoli v Skednju.

LOTERIJA

BENETKE	32	86	42	84	89
BARI	17	23	36	7	62
CAGLIARI	85	44	81	74	62
FIRENZE	47	27	14	50	85
GENOVA	51	2	20	70	61
MILANO	19	76	15	9	40
NAPOLI	71	70	20	73	5
PALERMO	67	6	31	28	13
RIMA	23	42	37	6	7
TORINO	33	51	55	36	12

UPRAVNI POSLI
VOJNE POKOJNINE
anagrafski in katastrski dokumenti
informacije
A.T.A. - Ul. S. Nicolò 3-a
Tel. 38-733

«Martin Kačur» na Opčinah

«Martin Kačur» vse bolj osvaja tržaško občinstvo. Na sinočnji predstavi na Opčinah je «Martin Kačur» doživel uspeh, ki ni bil nič manjši od tistega pri Sv. Ivanu ali v Skednju. Tudi sinoči je občinstvo pozdravilo igralce SNG s ploskanjem, ki je izražalo zasluženo priznanje našim gledališkim umetnikom. Dvorana v Prosvetnem domu je bila popolnoma zasedena, tako da pričakujejo tudi za jutrišnjo predstavo velik obisk.

Ljudska prosveta

V KRIŽU bo jutri 5. t. m. s pričetkom ob 19. uri Miklavževo obdarovanje otrok. Na sporedu sta tudi kratek dokumentarni in zabavni film. Starši naj prinesejo svoja darila na sedež prosvetnega društva danes od 9. do 12. ure in jutri od 17. do 19. ure.

Darovi in prispevki

Namesto cvetja na grob pok. Pavla Lozeja darujeta družini Urdih in Pečar 1000 lir za Dijaško Matico.

Miklavž
bo prišel v **sredo 7. decembra v malo Rossettijevo dvorano**, ki bo za to priložnost posebej okrašena od znanega slikarja Milka Bambiča.
Začetek ob 21. uri. Sprejem daril v sredo popoldne od 16. do 18. ure in pred začetkom prireditve.

SNG ZA TRŽAŠKO OZEMLJE

Danes 4. t. m. ob 16. uri v Prosvetnem domu na OPČINAH

Ivan Cankar
Martin Kačur

V vlogi Minke igra Štefka Drolčeva.

Zaradi nenadne bolezni Tee Starčeve je premiera **JANKO IN METKA** prenešena na **četrtek 8. t. m. ob 16.30** in ponovitev ob **19.30** v dvorani na stadionu «Prvi maj».

V primeru, da se do tega dne zdravstveno stanje naše članice ne izboljša, bo istega dne ob 16.30 ponovitev drame Ivana Cankarja **«MARTIN KAČUR»**.

Morebitne spremembe se bodo javile po časopisu in radiu.

PROSVETNO DRUŠTVO «IVAN CANKAR»

Vabimo vas na

proslavo desete obletnice

našega društva, ki bo **danes 4. t. m. ob 17. uri** v dvorani na stadionu «PRVI MAJ».

Sodeloval bo naš pevski zbor, dramska skupina, tamburaši in najmlajši z zborno recitacijo.

Odbor

Prodaja vstopnic na stadionu eno uro pred pričetkom proslave.

DELAVNICA MEHANIČNIH IZDELKOV
A. Fabiani
TRST — UL. CORTI 2 — TEL. 361-41
specializirana za izdelavo motorjev Diesel, opreme v podjetjih revizije, mehanične izdelke, obdelavo kovin, avtogeno in električno varjenje.
Popravila na krovu: motorjev Diesel, parnih strojev in kotlov ter vseh pomožnih naprav pri pogonskih strojih in napravah na krovu.

KINO

Rossetti, 14.30: «Lepotica iz Rima», Silvana Pampanini, Alberto Sordi.
Excelsior, 14.00: «Kadar je žena na počitnicah», Marilyn Monroe, Tom Ewell.
Fenice, 14.30: «Perverznež», Stewart Granger, Jean Simmons.
Nazionale, 14.30: «Ljubimci s petih morij», John Wayne, Lana Turner.
Filodrammatico, 14.30: «Ljubimci s petih morij», John Wayne, Lana Turner.
Supercinema, Zaprto zaradi obnove.
Arcobaleno, 14.30: «Celica 2455 — hodnik smrti», po Chessmanovem romanu, W. Campbell, R. Campbell in K. Grant. Mladini izpod 16. leta prepovedano.
Astra Rojan, 14.30: «Moje telo ti pripada», Marlon Brando in Teresa Wright.
Capitol, 14.30: «Zadnjič, ko sem videl Pariz», E. Taylor in Van Johnson.
Cristallo, 14.00: «Lepotica iz Rima», Alberto Sordi, Silvana Pampanini.
Grattacielo, 14.00: «Nismo angeli», H. Bogart, P. Ustinov.
Alabarda, 14.00: «S karavano proti jugu», Tyrone Power in Susan Hayward.
Ariston, 14.00: «Bengalski strelci», Rock Hudson, Arlene Dahl.
Armonia, 14.00: «Topkid, divji junak», B. Johnson, M. Hyer.
Aurora, 13.00: «Očka Dolgokrak», Leslie Caron in Fred Astaire.
Garibaldi, 14.00: «Billy Ječmar», Lash, La Rue, Fuzzi, St. John, P. Stewart.
Ideale, 14.30: «Niška princesa», Debra Paget, Jeffrey Hunter in Michael Pennie.
Impero, 14.00: «Oaza», Michele Morgan in Pierre Brasseur.
Italia, 14.00: «Dolina kraljev», Eleanor Parker, R. Taylor.
S. Marco, 14.00: «Potopljeni zaklad», Jane Russell in Gilbert Roland.
Kino ob morju, 14.30: «Zver», Robert Mitchum in T. Wright.
Moderno, 14.00: «Vitezi okrogle mize», Robert Taylor, Ava Gardner in Mell Ferrer.
Savona, 14.00: «Mosti v Toko-Riju», Grace Kelly in William Holden.
Viale, 14.00: «Satanik, smrtonosna puščica», J. Payne, R. Cameron.
Vittorio Veneto, 14.00: «Črn fascikel», Antoine Belpetre, Lea Padovani, Jean Mac Bory.
Azzurro, 14.00: «Pesmi, pesmi, pesmi», Silvana Pampanini in Alberto Sordi.
Belvedere, 14.00: «Pirati z južnih morij», Y. De Carlo, C. Rucker.
Marconi, 14.30: «Kralj barbarov», Jeff Chandler, L. Tcherina.
Massimo, 14.30: «Pekel v Dien Bien Fuju», Jack Sernas, Lisa Montelli.
Novo cine, 14.30: «Junak», Van Johnson, Walter Pidgeon.
Odeon, 14.00: «Amerikanec v Rimu», Alberto Sordi.
Radio, 14.30: «Sužnja in gospa», Susan Hayward, Ch. Heston.
Venezia, 14.00: «Divja balada», Gary Cooper, Barbara Stanwyck, Ruth Roman.
Skedenj, 16.00: «Megla na Rokavskem prelivu».
Kino na Opčinah, 15.00: «Kralj barbarov».

RADIO

NEDELJA, 4. decembra 1955
TRST POSTAJA A

9.00 Kmetijska oddaja; 9.30 Priljubljene lahke melodije; 11.10 Orkester Melacrino; 11.45 Veseli motivi; 12.00 Oddaja za najmlajše; 12.30 Koncert operne glasbe; 13.30 Glasba po željah; 14.30 Parada lahkih orkestrov; 15.00 Donizetti: stavki iz opere «La Favorita»; 15.45 Massenet: Suita iz baleta Le Cyd; 16.00 Fantazija Offenbachovih melodij; 16.26 F. Schubert: Kvintet v A-duru; 17.00 Koncert pevskega zbora iz Serpolaja; 17.20 Plesna čajanka; 18.00 Beethoven: Koncert za violino in orkester; 18.43 Razne ritmične popevke; 19.15 Po domovih osših dedov; 19.30 Pestra glasba; 20.00 Sport; 20.05 Veseli motivi; 20.30 Umberto Giordano: «Andrea Chenier», opera v 4 dejanjih;

TRST A.

9.15 Lahka glasba; 13.15 Glasbeni album; 14.30 El campanon; 15.00 Orkester Guido Cergoli; 15.30 Repotaža z nogometne tekme; 17.30 Simfonični koncert, dirigira Carlo Franci; 19.00 Pesmi motivi; 19.45 Sportna nedelja;

KOPER

Slovenska poročila: 6.30, 7.45, 13.30, 14.30 19.30 in 23.30.

7.00 Jutranja glasba; 8.15 Nedeljski mozaik slovenskih narodnih pesmi; 8.40 Za naše kmetovalce; 9.00 Ritmični panoptikum; 9.30 Mladinski tednik; 10.00 Glasbena matineja; 10.30 Zena in dom; 11.00 Nedeljski simfonični koncert; 13.45 Glasba po željah; 15.30 Nedeljski promenadni koncert; 16.40 Kulturno-prosvetni obzornik; 17.15 Anna Luisa Menegghini: «Andrea», slušna igra; 18.00 Iz opernega sveta: 19.15 Sport; 20.35 Jurina in Franina; 20.50 Glasba po željah (II. del);

LJUBLJANA

327,1 m, 202,1 m 212,4 m

7.35 Jutranja serenada; 8.00 O športu in športnikih; 8.15 Pisan spored slovenskih narodnih pesmi; 9.00 Otroška predstava - Fr. Feld: «1001» gre na dopust; 9.37 Veseli intermezzo; 10.00 Družinski pogovori; 10.10 Nedeljski simfonični koncert; 16.00 Po naši deželi - Dušan Kralj: Bohinj in Bohinjci; 16.30 Promenadni koncert; 17.30 Radijska igra - Rabindranath Tagore: Citra (ponovitev); 18.30 Melodije, ki jih radi poslušate; 20.00 Večerni operni koncert; 21.00 Kulturni razgledi;

TELEVIZIJA

15.30 Popoldanski šport; 17.30 J. B. Priestley: «Cas in družina Conway»; 20.30 Tedenska revija; 21.00 «Ksavier Cugat in Abbe Lane», dramat. zgodba; 21.45 Film «Karijoni gospoda Smitha»; 22.10 Z državnega festivala gorskih pesmi.

Mali oglasi

14-LETNO VAJENKO išče krojačnica v Drevoredu XX. septembra 22.

19-LETNO DEKLE s trgovsko izobrazbo išče zaposlitve kot praktikantinja; naslov na upravi lista.

DVE VAJENKI za izdelavo moškega perila išče šivilja Ambrozet, Servola in monte št. 723.

ODDAM SOBO za eno osebo s 1. januarjem. Viale Miramare 25-V, desno.

AVTOTAPETNISTVO E. CONDUCENTE, Ul. Tor S. Piero 1a, tel. 38-732 Izdelovanje in vgrajevanje tapecerije, izdelava in popravilo pribor za karoserije in izdelovanje zaščitnih delov za sidecar. Popravila divanov in naslanjačev.

SPORTNIKI, od danes naprej lahko občudujete pri edinem zastopniku Pieru Ostunju — Ulica Machiavelli štev. 28 — enocilindrski Ducati (monoalbero) za tekmovanja, ki je vse prenesetil na italijanski krožni dirkališči in na vseh letošnjih tekmah.

KOLESA, moška in ženska, rabljena, po 8.000 lir, kolesa za prevoz blaga po 24.000 lir, motorna kolesa po 50.000 lir, na obroke, Marcon, Ul. Pieta 3.

Za BOŽIČ in NOVO LETO dobite v PAPIRNICI - TISKARNI U. BERNARDI v Trstu Ul. Mazzini 44, tel. 93-667 vse, kar potrebujete, po ugodnih cenah.
Spomnite se nalivnega peresa
BERNUM
Cena 1.000 lir z jamstvom

«UNION»
Svetovno znana zavarovalnica od leta 1828 je v TRSTU, UL. VALDIRIVO 14 tel. 27512 - 35939
Prokurator RAVNIK

TURISTIČNI URAD
ADRIA EXPRESS
Ul. Cicerone, 4 - Tel. 29243

Prosvetno društvo «Ivan Cankar» izreka svoji pevki Lidiji Vatovec iskreno sožalje ob bridki izgubi drage mame.

ZAHVALA

Prisrčno se zahvaljujemo vsem, ki so na katerikoli način počastili spomin naše drage mame in stare mame

Ane Stepančič

Posebno se zahvaljujemo darovalcem cvetja, pevskemu zboru ter vsem, ki so spremili drago pokojnico na njeni zadnji poti.

DRUŽINA MILIC

Prosek, 4.12.1955

SLOVENSKI IN ITALIJANSKI PROFESORJI V OBRAMBO SVOJIH PRAVIC

Včeraj uspešno zaključena stavka srednješolskih profesorjev

Če ne bo vlada po tej stavki ugodila njihovim zahtevam, je možna nova in še daljša stavka

Včeraj se je po treh dneh končala stavka srednješolskih profesorjev. Tudi včeraj so bile zaradi stavke zaprte vse slovenske in italijanske srednje šole. Na italijanskih srednjih šolah je stavkalo včeraj 97 odstotkov profesorjev. Če se ne bo vlada tudi po tej stavki premislila in se odpovedala svojemu dosedanjemu trdovratnemu stališču, je možno, da bodo profesorji že ta teden napovedali novo, še daljšo stavko. Vsekakor se bodo vrnili jutri v službo.

Skupščina delavcev Tržaškega arzenala

Delavci Tržaškega arzenala so se zbrali na skupščini in razpravljali o pogajanjih za sklenitev nove delovne pogodbe za kovinarsko stroko in o prekinitvi pogajanj glede doklade za menzo. Po razpravljanju so sprejeli resolucijo, naslovljeno na osrednje sindikalne organizacije v Rimu in na obe sindikalni organizaciji v Trstu, v kateri jih pozivajo, na napnejo vse sile, da se sklene sporazum o omenjenih vprašanjih. V resoluciji nadalje pravijo, da pogajanja že predolgo trajajo in da je zato skrajni čas, da se rešijo razna vprašanja. V ta namen so delavci Tržaškega arzenala pripravljeni tudi n zaostritev borbe.

Zborovanje delavcev Aquile

Včeraj je bilo v Žavljah pred rafinerijo Aquila zborovanje delavcev, na katerem sta govorila član vodstva CGIL Marchioro in Radich. Oba sta obsodila vmešavanje ravnateljstva v priprave za volitve tovarniškega odbora, odlaganje rešitve važnih vprašanj, ki se tičejo delavstva, ter nastop proti delavcem, ki so člani vodstva sindikata petrolejskih delavcev Delavske zveze. Volitve tovarniškega odbora v Aquili, ki bi morale biti že prve dni novembra, bodo končno 21., 22. in 23. decembra. Na šestih volilnih sedežih bodo izvolili 7 predstavnikov, in sicer pet za delavce in dva za uradnike.

Pogajanja na uradu za delo

Včeraj so se na uradu za delo nadaljevala pogajanja glede vprašanja suspendiranih delavcev CRDA. Urad za delo je predložil predstavnikom sindikatov in delodajalcev kompromisni predlog za rešitev tega vprašanja. Pogajanja se bodo nadaljevala v torek ob 17. uri.

Jutri ob 17. uri bo v Ul. Zonta 2 skupščina suspendiranih delavcev CRDA. Jutri ob 19. uri pa bo v dvorani v Ul. Tiziano Vecellio skupščina kovinarjev, ki jo sklicuje sindikat te stroke.

Obmejni promet

V drugi polovici novembra je po podatkih vladnega generalnega komisariata potovalo z avtobusi in s parniki med obmejnimi področji skupno 9.820 ose, 4.876 oseb je potovalo z italijanskimi, 4.944 oseb pa z jugoslovanskimi prevoznimi sredstvi.

Nogo si je zlomil

Sinoči ob 20,30 so sprejeli na ortopedskem oddelku bolnice 42-letnega delavca Avgusta Prodana iz Ul. Toti 16, ker si je zlomil desno nogo, ko je po nesreči padel v Ul. Da Ruin. Ponesrečenega delavca so odpeljali z avtomobilom RK v bolnico, kjer so zdravniki ugotovili, da se bo zdravil okrog 60 dni.

Poskus samomora

Policija še ni ugotovila, zakaj si je hotela vzeti življenje 27-letna gospodinja Giuseppina Oliva od S. M. Magdalene spodnje 1601. Ženo je našel njen mož Francesco Olivia včeraj ob 12.30 v postelji brez zavesti s prazno steklenico joda v roki. Z avtomobilom RK so nezavestno žensko odpeljali v bolnico, kjer se ji izprali želodec, tako da bo zdrava čez tri dni.

Nesrečen padec

Ob 17.45 so včeraj sprejeli na ortopedskem oddelku 59-letno gospodinjo Jožefo Sancin iz Ul. Alfieri 81 in ji ugotovili verjetni zlom leve piščali. Njena nečakinja Leda Sancin-Simčič je v bolnici izjavila policiji, da je ponesrečenka hodila z njo po Ul. Mazzini in da jo je tam neki pešec tako sunil, da je padla na tla in se pri tem poškodovala.

Opozorilo

Jutri bo začela v Boljuncu obratovati stiskalnica za oljke. Zainteresirani kmetovalci bodo lahko prinesli v stiskalnico svoj pridelek oljk, ki jih nameravajo izkoristiti za olje.

Tiskovna konferenca angleškega veleposlanika

Očitna Clarkova nepoučenost o izvajanju Memoranduma

Pred odhodom v Rim je imel včeraj angleški veleposlanik Sir Ashley Clarke v hotelu «Excelsior» tiskovno konferenco. Najprej je govoril o «ravnovesju sil» ter o važnosti zavezništva Velike Britanije in Italije. Nato je dejal, da je Velika Britanija vedno kazala veliko zanimanje za Trst, kar dokazuje tudi sklenitev Memoranduma. Velika Britanija kaže tudi sedaj veliko zanimanje za bodočnost tržaškega pristanišča. Ta bodočnost pa je predvsem odvisna od stabilizacije položaja v Evropi.

Nato so sledila vprašanja novinarjev. Med drugim je neki novinar vprašal veleposlanika, ali meni, da je rešitev tržaškega vprašanja dokončna, ali pa bi se lahko še modificirala. Veleposlanik je odgovoril, da je za Veliko Britanijo veljavna njena izjava ob podpisu Memoranduma, čeprav so mnenja o naravi sporazuma drugod različna. V izjavi je bilo rečeno, da ne bo Velika Britanija na noben način podprla poskusov spreminjanja, ki bi utegnili morebiti nastati z ene ali druge strani.

Dopisnik socialdemokratskega lista «Giustizia» Cesare je vprašal veleposlanika: «Ali menite, da se italijanska vlada vede do slovenske in avstrijske manjšine demokratično in v skladu z duhom sporazumov, ki jih je sklenila z obema državama?»

Odgovor: «Težko mi je odgovoriti podrobno, ker niman osebnih izkušenj v tem predmetu. Toda splošno lahko rečem, da dela italijanska vlada vse, kar je v njeni moči, da bi izpolnila obveznosti, sprejete z londonskim Memorandumom in s sporazumom Gruber - De Gasperi. Imama vtis, da je videmski sporazum učinkovito sredstvo za pomiritev javnega mnenja na obeh straneh meje».

* * *

Zadnji odgovor nas preseneča. Kolikor nam je znano, ni imel angleški veleposlanik doslej nobenega stika s katerim koli predstavnikom slovenske manjšine v Trstu. Zato upravičeno predpostavljamo, da ne pozna stališča predstavnikov te manjšine, temveč le tistih, ki imajo točno dolžnost, izpolnjevati določbe Memoranduma.

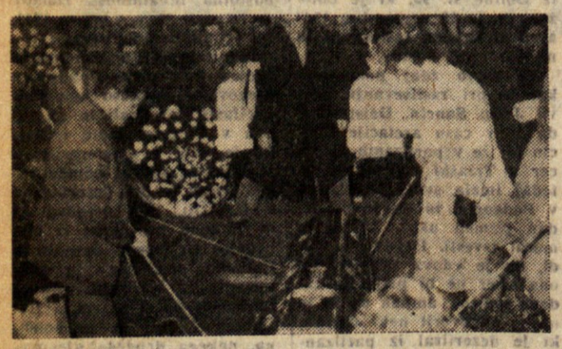
Nesreča na delu

Na motorni ladji «Africa» je 60-letni Francesco Fon iz Ul. Chiauchiara 7 med delom tako nesrečno padel, da si je zvil desni gleženj in verjetno zlomil prst na roki. V bolnici so ugotovili, da se bo zdravil 20-30 dni.

V novi
„Tržaški knjigarni"
V ULICI SV. FRANČIŠKA 20
si lahko nabaviš kakršno koli slovensko knjigo.
Papirnica - Prodaja izvirnih okrasnih predmetov.
Najlepša in najprimernejša darila!

Spričo uspeha, ki ga je doseglo ob naklonjenosti in prednosti, ki mu jo je dokazala javnost, podjetje
l'organizzazione
VITTADELLO
konfekcija Ul. Dante 12, bivša trgovina Strukel, sporoča, da se prodaja nadaljuje po vedno bolj ugodnih cenah
Dežni plašči, plašči, jopiči, obleke hlače, montgomery in druge konfekcije
Organizzazione Vittadello
Konfekcija, Ul. Dante 12

Zadnja pot Maria in Ivana Košute ter Antonia Janne

Križ in Nabrežina sta se včeraj popoldne poslovila od nesrečnih motoristov, ki so tako tragično končali svoje življenja pri Proseku. Ko je furgon, v katerem so bile krste s posmrtnimi ostanki pokojnikov, pripeljal v Križ, je bila ob cesti, nedaleč od doma Ivana in Maria Košute že zbrana velika množica Križanov, da ju pospremijo na zadnji poti. Belo obločene deklice, šolski otroci in številni venci so otvarjali pogrebni sprevod. Ob beli krsti mladega Maria so stopala v narodne noše oblečena dekleta, ob očetovi starejše žene, vse v črnem. Za sorodniki, ki so stopali takoj za krstama, so korakali domačini in okoličani, tudi ljudje iz Trsta, da se zadnjikrat poklonijo spominu tako nenadno preminulega očeta in sina.

Pogrebni sprevod se je razvil od pokrajinske ceste do cerkve, kjer je bil cerkveni obred, nato pa na bližnje pokopališče, kjer sta oče in sin našla skupno, zadnje bivališče. V slovo jima je zapel domači pevski zbor in bil je že mrak, ko so začele na krsti padati prve grude zemlje.

V Nabrežini so domačini pričakali krsto zunaj vasi, na meji, ki loči goriško škofijo od tržaške. Kot v Križu, tako je tudi tukaj spremilo pokojnega Antonia Janna na zadnji poti številno prebivalstvo, ki je še pred nedavnim pokopalo dva druga mlada fanta, ki sta prav tako zgubila svoji življenji ob podobni nesreči. Pogrebni sprevod, v katerem so nosili številne vence in cvetje, je krenil najprej v nabrežinsko cerkev, od tam pa na pokopališče, kjer so ob pretresljivem joku sorodnikov in prijateljev položili Janno k zadnjemu počitku.

Naj bo vsem trem, Ivanu in Mariu Košuti ter Antoniu Janni zemljica lahka!

Potrti od neizmerne žalosti naznanjamo žalostno vest, da nas je sinoči po daljši bolezni za vedno zapustila naša predraga mama

Marija Mahne vd. Vatovec

stara 58 let

Pogreb nepozabne pokojnice bo jutri, v ponedeljek 5. t. m. ob 15. uri iz kapele splošne bolnišnice.

Žalujoči hčerka Lidija in Niko, sestre Ivanka, Roza, Guština, nečakinja Stefka in vse ostalo sorodstvo

Trst, 4. decembra 1955

...eležke ...BELJSKI ...OLDAN iz Pariza

...e ponoči. Vsak petek ...e en paviljon muze- ...i občinstvu. Nocoj je ...nsko-grške antike». ...ačetka se nam z vr- ...nišča prikaže raz- ...r «Zmaga iz Samo-

...tevilnim obiskoval- ...e dvoranah, polnih ...pov, reliefov in ...redno tiho... Kot ...ečerna ura povečala ...diha iz mrzlih te- ...obrazov — kot bi i- ...ntlobe in sence dala ...ivrivnostno življenje ...ji teh linij in ob-

* * *

...prehod pri «Operi». ...ob izstopu iz vlaka ...pokaže pred očmi ...nova slika: to ni po- ...kakor vse druge, le- ...razsvetljena in ima ...velikih izložb, kjer so ...en, vesel način raz- ...modni predmeti, ...pohištvo, reklama. ...hodniki in nato ...stopnice... končno ...aj, prav na trgu. ...pa sedaj?» vprašam ...Le počakaj in stoj ...mestu — mi odgo- ...etty — že od tega ...ela veliko!»

...mi je palača Ope- ...njenega sivega pro- ...topajo beli kipi in ...Poleg nas se ustav- ...ili, da bi jo posne- ...filmski trak. Živah- ...trgu je skoraj mrz- ...tomobilov ni konca ...in tudi pulmanov ...eto od povsod. Tam ...se vidi napis «Ga- ...Lafayette» — ženski ... «Tu je Boule- ...des Italiens, tam pa ...rd des Capucines. ...adaj je Rue de la ...tistim stebrom pa ...endome,» mi Betty ...dalje. Prečkamo ce- ...Bd. des Italiens: ka- ...turistične agencije, ...trgovine, kinemato- ...Na širokih pešpo- ...prostora tudi za stoj- ...ale stojnice z igrač- ...adkarijami...

...se smeješ,» pravi

...em... Te stojnice! ...ih pričakovala — tu, ...i...»

...gi strani trga Bd. ...cines. Takoj na ...voji slavni Café de ...mednarodna mno- ...ov pri mizicah o- ...množico, ki gre mi-

...je tisto na skode- ...odelicah? A, filter! ...očasi kaplja, dokler ...elica polna, nato se ...strani.»

...avarne imajo mizi- ...aj — ker pa je že ...je vse pokrito s ...in zdi se kot ve- ...Ves Boulevard. do ...Madeleine, nam nu- ...ero krasnih izložb, ...restavracij, nočnih ...

...e de la Paix obču- ...izložbe najboli zna- ...latarja na svetu — ...in tudi nič manj ...zlatarja Burme, ...njegovih imitacij.

...imo še k Perugi — ...Betty — mora biti ...to je «največji» ...na svetu!»

...Betty pripoveduje, ...vse filmske zvezde ...najslavnejše žen- ...nabavljajo drago- ...itev... Pred izlož- ...me. Nenadoma buš- ...neusmiljen krohot. ...redi izložbenega ok- ...večerni čevelj ček, mi- ...aj, da je večerni — ...je zelo futuristično, ...barvah, namesto pe- ...nok, zlat žebelj. Tu- ...niso nič boljši!

* * *

...vidim mnogo o- ...še temu čudim. Po- ...pa vprašam, čemu ...začudenje! Iščem ..., od kod ta kom- ... Končno ga odkri- ...šoli so nas učili, da ...raneiji povprečno šte- ...jstev najnižje. Ne ...eč biti res, toliko je ...živahnih otrok! In ...v parkih in na i- — srečaš jih povsod, ...kotalkami pogumno ...po pločnikih, tudi ...je velik prometl

* * *

...francoščina pravza- ...težka — je tako ...italijanščini...!» ...pogosto sliši... ...so nas učili, da se ...sto, izgovori «san» ...ne? Torej v avtobu- ...ne vem za ime po- ...prašam kondukterja ...dek «do številke sto ...rnue». — «Ste se zmo- ...mi odgovori — mora- ...obrniti nasprotno smer!» ...adam številke hiš, ki si ...8, 10, 12... «Ne, ne, ...tako, numero cent». ...vam, da morate iz- ...zmotili ste se!» — ...saj je prav,» sku- ...dopovedovati... Pri- ...gospa priskoči na po- ...Nemško me vpraša: ...pet ali sto?» «Sto!» ...jasni kondukterju in ...v redu.

...je bilo? Iz moje iz- ...kave so razumeli «pet»

Notranjost nove knjigarne

V Ulici sv. Frančiška 20 so odprli novo slovensko knjigarno

Na št. 20 v Ulici sv. Frančiška so včeraj odprli novo slovensko knjigarno. Knjigarna je zrasla iz potrebe, da se slovenski javnosti na Tržaškem čimprej nudijo vse slovenske knjižne novosti, kakor tudi — po želji — vsakršno knjigo, ki izide pri drugih jugoslovanskih založbah. Potreba po slovenski knjigarni v Trstu je zelo občutena, saj si skoraj nisi mogel omisliti slovenske knjige, razen če je nisi naročil neposredno iz Ljubljane.

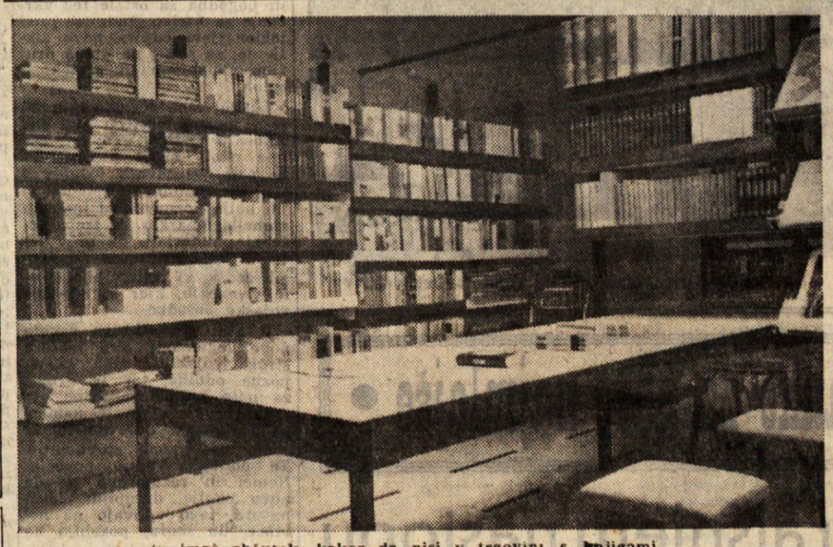
Prostori knjigarne so lepo zamišljeni in zelo okusno izdelani. Načrt in podrobni detajli za opremo so delo priznanega arhitekta, prof. Eda Mihevca, gradbena dela pa je izvršilo gradbeno podjetje Karlo Ban; izložbena okna in železne dele opreme je prispevalo ključavničarsko podjetje Seražin-Novak, mizarska dela Pertot Branko, kamnoseška dela podjetje Pizzul iz Nabrežine, slikarska in pleskarska dela Faganel & Costanzo, električarska dela podjetje Milan Ambrožič, steklarsko opremo pa podjetje L. Bratos.

Ko stopiš v knjigarno, te prijetno preseneti ozračje, ki ga nisi navajen v sorodnih knjigarnah in papirnicah: tam te ogromne, natrpane knjižne police nekako potiskajo k tlom in skoraj v strahu — kakor da bi se hotel opravičiti — povprašaš za knjigo, ki jo želiš kupiti; tu pa imaš občutek, kakor da nisi v trgovini s knjigami, ampak v prijetnem, svetlem prostoru, kjer so priredili razstavo knjig, in nikjer ne naletiš na tisti zoprni občutek, da se nahajaš v kraju, kjer s kulturo trgujejo.

Že koj ob vstopu te pozdravi viseči Spacalov panel — izvirni pobarvan linorez — in enako razgibanost v barvah naletiš na raznih policah, predalih in na drugi opremi. Gibljive knjižne police te ne napadejo s svojo gmoto, ampak stoje diskretno v ozadju in ob straneh ter puščajo precej prostora med seboj in pultoma, ki sta prej razstavni mizi, kot prodajna pulta.

In lepih in dobrih knjig ne manjka, kljub temu, da je dejavnost knjigarne šele na začetku: lepih in dobrih knjig za mladino in «starino», knjig tudi za knjižne sladokusce, dragocenosti in redkih primerkov. Knjigarna razpolaga tudi s šolskimi knjigami, ki so uporabne v tukajšnjih slovenskih šolah, pozneje pa bo razpolagala tudi z onimi slovenskimi šolskimi knjigami, ki jih izdajajo v Trstu. Tu dobiš šolske zvezke s slovensko ornamentiko, pa tudi ostale navadne zvezke in šolske potrebščine — vse po zmernih in konkurenčnih cenah.

Poglavje zase so izdelki folklorne domače obrti, pri katerih ne gre le za proizvode ročnega dela, ampak tudi za stvari, ki imajo izrazito umetniško vrednost. Videli smo izdelke «Doma» iz Ljubljane, izdelke znane tovarne «Plamen» iz Krope

...tu imaš občutek, kakor da nisi v trgovini s knjigami...

likah. Pri tem je treba podčrtati, da so te zbirke na razpolago skoro za polovično ceno njihove dejanske vrednosti. Naj navedemo le nekaj primerov: I. zbirka za najmlajše, ki vsebuje V. Brestove *Orehovo leto*, Krklečev *Zvonček na repu*, Swiftovega *Gulliverja*, Andersenovega *Slavca* in Vidičevo *Slikanico*, v vrednosti 1000 lir, stane le 600 lir; I.-c zbirka za najmlajše, ki vsebuje Kraljevo *Pod goro, pod to goro zeleno*, Grimmovo *Pepelko*, Karagičeve *Uganke*, Brestove *Mihčeve pesmi* in Graptonovega *Ujka*, v vrednosti 850 lir, stane le 450 lir;

Prepričani smo, da bo nova slovenska knjigarna dosegla uspeh na tržaškem knjižnem trgu in da bo vedno bolj širila krog prijateljev in ljubiteljev slovenske knjige.

Naš tedenski pregled

Novica tega tedna, ki pa pravzaprav niti ni posebna novica, je ta, da je Francija spet brez vlade. Najbolj zanimivo je pri tem to, da je bil Faure sicer poražen v narodni skupščini, da pa je kljub temu zmagal. Njegov padec je namreč sprožil mehanizem, ki ga je pripravil še Mendes-France, ta mehanizem pa je povzročil razpust narodne skupščine.

Za sedanjo skupščino najbrž v Franciji ne bo nihče jokal, razen prizadetih poslancev, pa še ti so nekako zadovoljni, da ni njihov mandat potekel v slabših okoliščinah. Tudi Fauru ni tako slabo: ker ni več skupščine, ki bi dala investituro novemu ministrskemu predsedniku, bo stari še nadalje gospodaril v palači Matignon, dokler ne bo izvoljena in se ne bo sestala nova skupščina tam nekje januarja.

Skupščina je bila razpuščena, ne da bi se končala komaj začeta debata o novem volilnem sistemu; bližnje volitve bodo torej izvedene še po starem in poslanci, ki odhajajo domov, lahko upajo da bo nova skupščina spet bolj odraz volilnega sistema, kot razpoloženja javnega mnenja in da se bodo v veliki večini vrnili v Palais Bourbon.

Padec vlade in razpust skupščine sta torej sicer logični razplet položaja, v katerem je bil parlament zaradi svoje sestave nesposoben, da ustvari iz sebe količkaj trdno vlado. Toda ta razplet ni rešitev kronične krize francoskega parlamentarizma, ker bo z zmernimi spremembami, ki jih povzroča nihanje volivcev, tudi po novih volitvah položaj ostal isti. To pomeni, da bo narodna skupščina še nadalje pisan in kričeč, toda brezličen konglomerat ne le strank, temveč tudi skupin in skupinic v strankah in poslancev, ki v prvi vrsti predstavljajo same sebe, ne svojih strank, kaj šele volivce. Parlamentarno življenje v Franciji bo še vnaprej paralizirano, francosko politiko pa bo označevala tista negibnost, ki je bila že tolikokrat škodljiva na znotraj in hromeča na zunaj.

Skratka, borba, v kateri med Faurom in parlamentom ni bilo ne zmagovalca ne poraženca, čeprav sta oba padla, se je končala z zmago konservativnih sil v skoraj vseh strankah, onih, ki v Bourbonski palači «delajo politiko», ne meneč se kdove kaj za interese svojih volivcev in svoje dežele.

Medtem ko se je v Parizu odločala usoda vlade, se je v Bonnu sestal Bundestag na zunanjepolitično debato, ki ni prinesla ničesar novega v nemško vprašanje. Bila je bolj formalnost, ki jo je Adenauer potreboval, da dobi odobritev svoje politike in okrepi svoj položaj — kar mu bo med drugim koristilo v pogajanjih o Posarju s Francijo, ki je brez vlade. Brentano je v svojem poročilu ponovil staro pesem in zanimivo je le to, da je bilo ploskanja manj kot po navadi.

Vodja socialdemokratske opozicije Ollenhauer je v svojem govoru opozoril na nekatere napake in slabosti vladne politike in predvsem poudaril, da si združitve Nemčije ni mogoče zamisliti, dokler bosta oba dela dežele vključena vsak v svoj blok in dokler se Adenauer ne odpove brezpogojni zahtevi, da se mora združena Nemčija pridružiti zahodnemu bloku. Prav tako je Ollenhauer opozoril na škodljivost teze, da je samo ZSSR kriva za neuspeh ženevskih pogajanj o Nemčiji in da se interesi Zahodne Nemčije popolnoma krijejo z interesi politike treh zahodnih velesil. Ne glede na to, da se tudi interesi teh treh popolnoma ne skladajo, kar se izraža v pogostih nesoglasjih (ki jih je večkrat mogoče premagati samo z neučinkovitimi formulami, podobnimi Blaževemu žegnu), pomeni vladno stališče predvsem odpovedovanje vsaki lastni nemški politiki. Tako je poudaril Ollenhauer in še opozoril, da se je pokazala popolna zmotnost vladne teze, da bo vključitev Zahodne Nemčije v NATO tisto čudežno zdravilo, ki bo edino rešilo nemško vprašanje. Stvarnost je dokazala prej vse nasprotno.

Če smo že omenili vladne krize: tudi v Turčiji jo imajo. Krive so je predvsem gospodarske težave, ki se nujno pojavljajo pri naporih za razvoj in industrializacijo zaostalih dežel brez učinkovite mednarodne pomoči, točneje, ob poskusih vsiljevanja receptov od zunaj. Turčija, ki se je spustila v tvegano politiko na Srednjem vzhodu (bagdadski pakt) in na Balkanu (Ciper), samo da bi se prikupila svetovnemu bankirju Ameriki, ni pri tem dosegla rešitve svojih gospodarskih težav, pač pa je zabredla v vladno krizo.

r. c.

KRITIKE IN POROČILA

Dva koncerta Slovenskega oktela

Po uspelih gostovanjih v raznih državah zapadne Evrope so preteklo soboto, 26. novembra pevci Slovenskega oktela prepevali tudi pri nas. Za ta koncert so pripravili pesmi, ki jih je tržaško občinstvo z referendumom samo izbralo. Zato ni bilo na programu nobene novitete. Ponovno smo slišali najbolj uspele skladbe iz prejšnjih koncertov (Ribniško, Sedem si rož, Swing low, Ti puob'č k'na lumpej itd.) in pri tem ugotovili razveseljivo dejstvo, da je oktet, čeprav se je prepričljivo že uveljavil doma in v važnih centrih zapadne Evrope, še vedno v rasti. Njegov dirigent tov. Janez Bole nepre stano izpopolnjuje tako nove kakor že uspele pesmi in stopnjuje oktetova izrazna sredstva. Poleg napredka celote smo ugotovili tudi individualen razvoj glasovno-tehničnih kvalitet pri posameznikih (Božo Grošelj in Roman Petrovšilo pred dodajanjem še po izčrpanem programu. Ob zaključku je bilo navdušenje že tako, da so poslušalci glasno predlagali nove pesmi (seveda vsak svojo)...

Res smo lahko ponosni, da moremo šteti med naše umetniške skupine Slovenski oktet, ki na tako prepričevalen način prikazuje Evropi visoko raven naše pevske kulture in naše ljudske in umetne ustvarjalnosti. Oktetu pa moramo k dosedanjemu uspehu le čestitati in želimo mu, da bi še nadalje prav uspešno širom po svetu propagiral našo pevsko kulturo.

Le eno je škoda: da nismo to pot slišali okteta v tako akustičnem ambientu kot je Avditorij (popravilo tega se vleče nekam v nedogled!) in da smo bili zaradi tega prikrajšani za nekateri zvočni učinek, ki se v precej gluhi dvorani na Stadionu I. maj pri Sv. Ivanu ni mogel uveljaviti. Dejstvo je, da je to pomanjkljivost v začetku programa motila tudi izvajalce same. Priporočali bi, da bi, v kolikor je sploh mogoče, skušali to napako če že ne odpraviti vsaj nekoliko popraviti.

v. u.

Za
Miklavža
mladini
lepo knjigo
„TRŽAŠKA KNJIGARNA" je pripravila za praznike 10 različnih vsebinsko pestrih in bogatih knjižnih zbirk po močno znižanih cenah
Obiščite nas!
Razveselite svoje malčke!
TRST - Ul. Sv. Frančiška 20

OB STOLETNICI SMRTI ENEGA NAJVEČJIH SINOV POLJSKE

Mickiewicz kot pesnik in revolucionar

«Kjerkoli je najti v Evropi zatiranje svobode in borbo zanjo, tam se vodi borba za domovino»

V svetovni književnosti je redko najti pesnika, ki bi v tako popolnj obliki združeval v sebi svojstva velikega umetnika in hkrati neutrudljivega borca, kot je to primer pri velikem poljskem pesniku Adamu Mickiewiczu. Vsaka njegova vrstica, sleherni njegov stih je prežet z velikansko ljubeznijo do njegovega poljskega ljudstva, je veren prikaz tega usode in junaške borbe. Hkrati je tudi vse njegovo življenje ena sama borba za dosego svobode in pravice, za uveljavitev idealov, ki se je zanje s tolikšno umetniško močjo zavzemal z vsako besedo svojih dragocenih pesniških mojstrovin.

Adam Mickiewicz se je rodil 24. decembra 1798 v manjšem naselju pri Nowogrodeku v Litvi. Kmalu zatem je bila njegova domovina Poljska razdeljena med Rusijo, Prusijo in Avstrijo. Padla je kot žrtev tujega nasilja predvsem zaradi preživelosti določenega družbenega sistema, ki ni imel več moči, da bi se postavil napadalcem po robu. Borba poljskega naroda potemtakem ni mogla, da bi obenem ne bila naperjena proti nosilcem takega sistema, da bi ne bila uglašena na struno poljskega družbenega preporoda.

Doraščajoč v takem vzdušju in pogojih, se je mladi Adam Mickiewicz kmalu vnel za revolucionarno idejo osvoboditve Poljske od tujih in domačih zatiralcev, ki se je potem zanjo zvesto in vztrajno boril vse svoje življenje. Odločilna so bila za njegovo duhovno in idejno oblikovanje študijska leta, ki jih je preživel v Vilni. Program mladih poljskih rodoljubov je bil jasen: borba proti carski Rusiji, osvoboditev poljskega ljudstva in obnova poljske državne neodvisnosti.

Potem ko je diplomiral na zgodovinski in filološki fakulteti, je Mickiewicz nastopil mesto profesorja na gimnaziji v Kovnu. Tudi tu se je, kot v Vilni, živo ukvarjal s pesništvom in politiko ter vzdrževal tesne stike s svojimi nekdanjimi univerzitetnimi tovariši. V tem času je spisal svojo znano «Odo mladosti», ki je imela izrazito programski značaj, kakor tudi svoje balade in romance, ki pomenijo nekakšen obračun z dotlej edino veljavno in zveličavno francosko klasicistično smerjo v literaturi in predstavljajo osnovo ter začetek neke nove šole v poeziji in literaturi nasploh, začetek tako imenovane romantične šole. Novi duh njegovih del se je izražal v globini čustvenosti, s katero so bila prežeta, v pomlajenem, svežem, naravnem jeziku, v katerem so bila oblikovana in po tem, da so se ta dela izrecno opirala na narodno pesem, kot vir najlepših, najbolj plemenitih motivov. Nasproti stari psevdoklasicistični šoli je Mickiewicz zavzel do konca borbeno in nepopustljivo stališče, dokazujoč njeno moč in preživelost s tem, da je bila ljudstvu tuja in nedostopna, sterilna nosilka «bremena mrtvih resnic», kot jo je imenoval v svoji baladi «Romantika».

Mickiewiczeva revolucionarna dejavnost ni mogla ostati neopazna ruski carski policiji. Leta 1823 je bil skupaj z več kot sto drugimi mladimi poljskimi revolucionarji aretiran, a je bil kmalu zatem, zahvaljujoč trdnosti svojih tovarišev, ki ga niso hoteli izdati, izpuščen. Odšel je v Moskvo in druga ruska mesta, kjer je spoznal ne samo carsko Rusijo in njene prilike, ampak tudi vrsto osebnosti, ki so predstavljale cvet ruske duhovne ustvarjalne moči in revolucionarne misli. Spoznal je Puškina in «Dekabriste», ki so se potem z orožjem drznili upreti carskemu nasilju ter zavestno položili svoja življenja na oltar svojih idealov. Kasneje je Mickiewicz v svoji pesmi «Prijateljem v Rusiji», ki jo je posvetil padlim ruskim revolucionarjem, izrazil vso svojo neizmerno žalost zaradi njihovega konca in svoj gnev proti rabljem, ki so jih potisnili v smrt.

V času svojega bivanja v Rusiji je Mickiewicz bil na višku svoje ustvarjalne moči. Leta 1826 je izšla njegova zbirka sonetov, zatem pesnitev «Konrad Wallenrod», kjer je z nenavadno pesniško silo opisal usodo Litvanca, ki je prešel na stran sovražnikov svoje domovine, da bi jih nato izdal in na ta način uničil. Motiv torej, kjer se izdaja prikazuje kot orožje za borbo. Okrog te osrednje misli, namreč «valenrodizma», se je razvila diskusija, ki še danes ni končana. Sam Mickiewicz pa ni bil zadovoljen s tolmačenjem pesnitve, češ da gre v njej v prvi vrsti za domovinsko ljubezen in privrženost ljudstvu, ne za «valenrodizem» kot politično metodo.

Potem so prišli njegovi prelepi «Krimski soneti» in «Pan Tadeusz», njegovo zadnje in najboljše delo. Z njim je hotel napisati stvar v stilu Goethejeve pesnitve «Herman in Doroteja», a jo je razvil v nekaj povsem novega. Tu ne gre za nežno ljubezensko idilo, marveč za objektivno epsko in realistično podobo poljske družbene stvarnosti v trenutku, ko je ta odhajala v zgodovinsko preteklost. Navzlic temu je delo hkrati prežeto s tolikšno nežno liriko in ljubeznijo do domovine, da bo v vsej svetovni književnosti za vedno ostalo eden najlepših primerov zvestobe zgodovinski resnici, oplemeniteni z ognjem najčistejših človekovih čustev in idealov.

Zadnja leta svojega življenja je posvetil izključno politični borbi za osvoboditev Poljske, pri čemer bi mogli na osnovi nekaterih dejstev zaključiti, da se sredi dogajanja ni mogel vedno pravilno znajti. Vendar ne more to v ničemer prizadeti njegovega čistega in plemenitega lika velikega borca za svobodo in demokracijo. To na pr. potrjuje tudi dejstvo, da je leta 1848 urejeval v Parizu revolucionarni časopis «Tribuna ljudstva» in pa naslednje njegove besede, ki jih je ob priliki izrekel: «Kjerkoli je najti v Evropi zatiranje svobode in borbo zanjo, tam se vodi borba za domovino».

Ob stoletnici njegove smrti, ki je potekla letos 24. novembra, lahko samo še enkrat ugotovimo, da je bil Adam Mickiewicz dragocen duh, nenavaden pesniški genij, čigar dela so dostopna in razumljiva ne samo poljskemu narodu, ampak vsem narodom sveta.

Adam Mickiewicz

KAJ PRINAŠA NAJNOVEJŠA ŠTEVILKA

«Slavistične revije»

Slavistično društvo v Ljubljani, ki je prav v zadnjem času uspešno razvilo svojo dejavnost, izdaja tudi Slavistično revijo. Čeprav si je ta revija v domačem in tudi tujem znanstvenem svetu pridobila splošno priznanje, pa so vendar težave pred nekaj leti ohromile njeno redno izhajanje. In s tem tudi njeno poslanstvo. Lani smo dobili revijo v enem samem zborniku. Za v bodoče pa obeta uredništvo redno izhajanje. In prav pred kratkim smo dobili nov snopič, ki nosi oznako št. 1-2 in letnik VIII. Ta zvezek vsebuje pestro in najrazličnejše gradivo z vseh področij slavistične znanosti.

Kaj prinaša najnovejši zvezek Slavistične revije?

S področja literarne teorije je zanimiva predvsem razprava zagrebškega univerzitetnega profesorja Frana Petreja o vizionarnosti Otona Župančiča. Profesor Slodnjak je prispeval razpravo, v kateri v povsem novi luči razkriva Frana Metelka in tolmači njegovo vlogo pri razvoju slovenske umetne poezije. Stevilnejši so prispevki s področja jezikoslovja. Naj omenimo Franceta Bezlaja razpravo «Krčevine», ki obravnava vprašanje imen nekaterih slovenskih krajev. Tine Logar je prispeval tri dialektološke študije, profesor ljubljanske univerze Jakob Kelemina pa razlaga tujke v slovenskih terenskih nazivih. Naj omenimo še razpravo Franceta Tomšiča in zanimivo korespondenco med pok. profesorjem Ramovšem in prof. Nachtigalom ob koncu prve svetovne vojne, preden je Ramovš postal redni univerzitetni profesor.

Taka je torej dvojna številka Slavistične revije. Pestra in bogata vsebina je prav gotovo dokaz živahne dejavnosti in resnega prizadevanja slovenskih slavistov. Želeti bi bilo le, da bi revija v bodoče redno izhajala.

S. R.

B. CIBEJ
Instalacijsko podjetje za elektriko, vodo in plin
Stikala, žarnice, likalniki
Električni in plinski gorilniki.
Vodne in plinske pipe itd.
GORICA - UL. CARDUCCI 15 - Tel. 30 11

Dež? Mraz? Slabo vreme?
NE BODITE V SKRBEH!
MAGAZZINI DEL CORSO vam nudijo:
Popolno jamstvo
za vsak nakup po
NEPREKOSLJIVIH CENAH!
DEŽNE PLAŠČE
POVRŠNIKE, SUKNJE, originalne LODEN, MONTGOMERY
za dame, gospode in otroke
Obiščite nas in se prepričajte!
MAGAZZINI DEL CORSO
TRIESTE - Corso Italia 1
(ang. p.za della Borsa); tel. 29-043

Po kongresu mladine PSDI

Po osmih letih je bil 21. novembra v Rimu XI. kongres mladih socialdemokratov. Kongresu mladinske socialistične federacije (FGS) je prisostvovalo 78 delegatov iz pokrajinskih federacij. Otvoritveni govor na kongresu je imel tajnik PSDI Matteo Matteotti. Matteotti je v svojem govoru izjavil, da je vodstvo stranke 1953. leta imelo za nujno potrebno ustanoviti poseben odbor, katerega naloga je bila ojačati mladinsko sekcijo stranke in jo izvleči iz krize, v katero je zašla po razbitju enotne socialistične italijanske stranke PSIUP (razbitju, ki ga je kot znano povzročil prav Saragat). Matteotti je navedel, da pričakuje stranka od mladih socialdemokratov novih iniciativ, ki bodo ojačale aktivnost PSDI v državi. Tajnik PSDI ni odkrito govoril o kritiki, ki so jo ponekod izrekli mladi socialisti proti politiki hlapčevstva in vdinjanja socialdemokratskega vodstva vladnemu centru. Vendar pa je Matteotti naglasil dve točki, ki sta bili najbolj občutni v poročilu FGS, katerega so že pred kongresom proučile vse pokrajinske mladinske federacije. To je bilo vprašanje demokratične solidarnosti, to je sodelovanje stranke z ostalimi strankami vladne koalicije in predvsem z demokristjansko in pa sindikalno vprašanje. Matteotti je obdesednо izjavil, da predstavlja sodelovanje socialdemokratov s katoliškimi in liberalnimi strankami le taktičen prijem PSDI, čeprav je vsem znana podpora, ki jo ta stranka večkrat nudi tudi desnemu krilu KD. Glede sindikalnega vprašanja je Matteotti omenil, da je PSDI za sindikat, v katerem bi bili vsi socialisti Italije. Za to se je izrekel tudi politični tajnik mladinske komisije Pio Riego De Berti, ki smatra UIL za najboljši sindikat in je celo v zadnjem delu svojega poročila podčrtal, da mladi socialdemokrati ne smejo v noben drugi sindikat. Tudi tu se vidi, da je Saragatovo vodstvo izbralo ljudi za delovanje v mladinskih vrstah, ki so popolnoma podvrženi njihovemu vplivu. De Berti je poudaril tudi potrebo po enotnosti FGS in dejal, da mora ta organizacija nadoknaditi vsa izgubljena leta in vse kar je zamudila s tem, da ni po razbitju v palači Barberini takoj ustanovila enotno mladinsko socialistično stranko ali gibanje ter je pripomnil, da takega gibanja doslej v Italiji ni bilo. Vsekakor je zadnja ugotovitev točna, toda tudi FGS ne bo mogla postati resnično mladinsko socialistično gibanje, če ne bo svojim članom dopustila, da svojo kritiko, ki jo izvajajo na racun vodstva PSDI v okviru pokrajinskih federacij (primer mladinske sekcije PSDUG v Trstu) prenašajo na osrednje vodstvo in tako pripomorejo k preusmeritvi stranke, ki se je popolnoma odtegnila delavskemu razredu in je postala danes v Italiji navadna buržoazna stranka, ki služi izključno interesom kapitalistov, reakcionarjev in Vatikanu.

D. M.

V dvorani na stadionu «Prvi maj» pri Sv. Ivanu bo kmalu krstna predstava otroške igrice «Janko in Metka», v kateri sodelujejo številni otroci, ki jih vidimo pri zadnji vaji

NAŠ FILATELISTIČNI KOTIČEK

Vprašaj na avstrijski znamki posvečeni Organizaciji združenih narodov

V eni izmed preteklih številk smo napisali, da so nekatere države izdale znamke na čast Organizaciji združenih narodov. Tudi Avstrija je izdala takšno spominsko znamko, čeprav ni članica te organizacije. Ta znamka pa ima neko polemično posebnost. Poleg napisa države na spodnji črti ima državno rdečo-belo-rdečo avstrijsko zastavo, v sredini vidimo globus, okrog tega pa trak zastav, med katerimi je tudi jugoslovanska. Ta trak pa je v sredini pretrgan in namesto zastave je tam samo vprašaj; ta namreč pomeni vprašanje, kdaj bo Avstrija sprejeta v to svetovno organizacijo.

Omenili smo že, da pripravljajo v Jugoslaviji serijo znamk z narodnimi nošami. Prejšnja poročila pa so pravila, da bo ta serija sledila serijama živalic in rastlin. Zadnja poročila pa pravijo, da so znamke verjetno že v tisku in da bodo izdane — če bo šlo vse po sreči — že pred koncem leta. Znamke bodo imele vrednost 10, 15, 30, 50, 70 in 100 dinarjev in bodo verjetno dodeljene po ena vsaki republiki. Osnutke za tisk je napravila profesorica Zdenka Sertič iz Zagreba. — Teh znamk se bomo brez dvoma razveselili.

Republika San Marino se je nekako specializirala v tiskanju športnih znamk saj jih je v zadnjem času izdala že precej. To pa verjetno zaradi dejstva, da se športne znamke lepo prodajo preko luže. Za olimpiado v Cortini bo izdala celo več znamk kot Italija sama. Znamk bo deset, tiskane bodo večbarvno in bodo prikazovale drsalce, smučarje, skakalce, hokeiste.

Zadnje dni novembra je v Italiji prišla v promet serija dveh znamk, ki so posvečene cerkvenemu slikarju Beatu Angelicu. Ta slikar se je rodil leta 1387, z dvajsetim letom je vstopil v dominikanski samostan, bil je v več samostanih po Italiji, umrl pa je v Rimu julija 1455. Imenoval se je fra Giovanni da Fiesole, njegovo slikarsko ime pa je Beato Angelico. Slikal je v Florenci, Orientu in Rimu. Znamka za 10 lir rjavo-rumenkaste barve je velikega formata in prikazuje sv. Štefana, ki deli dobrote revežem, znamka za 25 lir pa je modro-rumenkaste barve in prikazuje detajl slike «sveti Lovrenc deli cerkvene dragocenosti revežem».

Tako bi moralo biti na italijanskih znamkah samo «Italia» ali «Poste italiane», ne pa «Repubblica italiana - Poste», v Jugoslaviji bi morali tako pisati samo «Jugoslavija» in ne «FNR Jugoslavija». Tega pa se danes skoro nobena država ne drži več. Italija je pred leti pričela tiskati znamke z nazivom «Repubblica italiana - Poste», v zadnjem času pa smo zapazili že dve seriji s starim napisom «Poste italiane»; to, ki jo danes opisujemo in ono o stoletnici strokovnega šolstva v Italiji. Med tema dvema pa so bile druge znamke s starim napisom. V Jugoslaviji imamo na pr. nekatere znamke z nazivom «Jugoslavija», druge pa s «FNR Jugoslavija». Teh določil se ne bi mogle nekatere države niti držati več, ker so ločene na dva dela: Nemčija na pr.: Zapadna Nemčija ima naslov «Deutsche Bundesrepublik», Vzhodna Nemčija pa naziv «Deutsche demokratische Republik». Obe državi bi namreč ne mogli imeti samo naziva «Deutschland».

REAKTIVNA LETALA IN NYLON

Šest reaktivnih motorjev, kakršne uporabljajo za olajšanje pristanka reaktivnih letal, so vgradili v ameriški vojaški tovorni avto. Kamion je s šoferjem dosegel hitrost 171 km, na koncu letalske pristajalne steze pa je bila razpeta nylonska žica. Avto se je zaletel vanjo z vso hitrostjo, ob njej pa se je ustavil. Ta poskus je pokazal da bi nylonska žica lahko zaustavila tudi reaktivna letala pri spuščanju, če bi pilot iz tega ali onega vzroka ne mogel izključiti motorjev.

IZ RAZGOVORA Z ODSLUŽENIM LEGIONARJEM V FRANCIJI

Tujska legija - mladinski problem

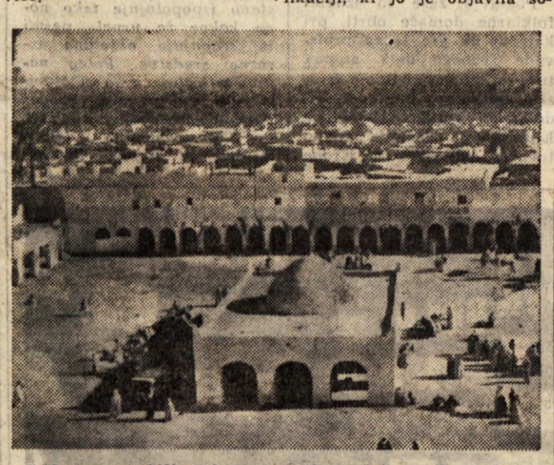
V vrstah tujske legije so večinoma mladi ljudje, ki so iz najrazličnejših vzrokov zašli v «pekel na zemlji» - Kakšno je legionarjevo življenje

Francoska tujska legija je znana po vsem svetu ne le zaradi svoje posebne ureditve, temveč tudi zaradi specifičnih nalog, ki jih ima v borbi za interese Francije. Da si je lahko ta država zagotovila varnost, predvsem pa red v prostrani kolonialni posesti je pač potrebovala dobro izurjene vojake, ki so podvrženi strogi vojaški disciplini in ki ne poznajo drugega kot ukaz svojih komandantov .V tujski legiji so po večini tujci, fizično in moralno sposobni, ki lahko prenesejo vse nevšečnosti afriške puščave ali kakega drugega kolonialnega posestva in ki se lahko borijo v najbolj neugodnih okoliščinah. Razumljivo je, da je v takih razmerah kot so v Afriki, nemogoče uporabljati navadno vojsko in so za sestavo čet v sklopu tujske legije potrebni prostovoljci.

Nešteto je takih mladih ljudi, ki ne premislijo daljnosežnih posledic svojega koraka, ko podpišejo pogodbo za spre.jem v tujsko legijo. Največkrat skušajo popraviti svoje nepremišljeno dejanje, toda na žalost se to ne da več storiti. Če pazljivo beremo časopise, lahko večkrat opazimo krajše vesti, ki govore o poizkusih bega manjše ali večje skupine legionarjev z ladje med vožnjo skozi Sueški prekop ali pa poskušajo preko puščave doseči mejo sosedne države, kjer bi našli varno zatočišče. Toda beg ni lahek in se večkrat žalostno konča s smrtjo.

Ko sem pred kratkim potoval po Franciji, sem se pogovoril z legijskim veteranom, ki že dalj časa prebiva v «hiši počitka» v malem mestecu Auriol. Pred nekaj leti so namreč v tem mestecu zgradili stavbo, kjer preživljajo odsluženi legionarji svoja stara leta.

Nekdanji legionar mi je povedal, da so v legiji večinoma mladinci, ki so jih mladostne avanture iz opravičljivih, toda večkrat iz neopravičljivih razlogov zanesle v tujsko legijo. Kaj je gnalo te mladeniče, da so zapustili svoje domove in se podali v to, kar bivši legionar imenuje zemeljski pekel? Poleg pustolovcev, katerim je bilo domače življenje preveč enolično, je med njimi mnogo razočaranih; ta je doživel neuspeh v ljubezni, onemu je spodrsnilo v šoli, tretji je živel v nemogočih socialnih razmerah itd. Ne manjka pa tudi nevarnih kriminalcev, ki se v tujsko legijo zatečejo pred roko pravice.

Mestece v Alžiru, kjer je tudi vojašnica legionarjev

Po raznih zahodnoevropskih državah je več ilegalnih zbiralnih središč, kjer angažirajo mladince (tudi mladoletnike) z laskavimi obljubami ter jih nato skrivaj pretihotapijo čez mejo. Še pred nekaj leti je italijanska policija aretirala univerzitetnega profesorja iz Rima, ki je na motornem čolnu prevažal mladeniče s Sicilije do afriške obale. Mnogo brezposelnih Italijanov ilegalno prekoračijo državno mejo s Francijo, da bi si tam našli delo. Ko pa razočarani uvidijo, da so napravili račun brez krčmarja, jim preostane le pot v legijo, saj bi bil morebiten povratek v domovino združen z zaporno kaznijo, ki je predvidena za ilegalen prestop meje.

V neki zahodnonemški publikaciji, ki jo je objavila socialdemokratska stranka, lahko beremo, da se je od konca vojne do danes zateklo v francosko tujsko legijo okrog 200 tisoč Nemcev. Ceprav to število ni popolnoma zanesljivo, nam je vendarle jasen dokaz, kako važen je ta problem.

Prva etapa za vstop v legijo je Marseille, kjer je znana vojašnica Fort Saint Nicolas. Tu mora kandidat izpovedati svoj življenjepis in še posebno vzroke, ki so ga privedli do tega, da namerava vstopiti v legijo. Vse njegove izjave in življenjepis skrbno popišejo in nato spravijo v velikih arhivih. Sprejemajo predvsem politične begunce, ki imajo prednost in kot smo že omenili tudi navadne kriminalce. V tujski legiji je našlo zatočišče veliko število vojaških ubežnikov, med katerimi je mnogo pripadnikov bivšega Africa Corps in italijanskih fašistov.

Ker hoče legija imeti le dobre in zdrave vojake, odbijejo po prvem zdravniškem pregledu nad 25 odst. kandidatov. Po dveh tednih trdega vojaškega življenja pa zaprosi za izpustitev še nadaljnjih 15 odstotkov kandidatov, nakar sledi pogodba za ostale ter vkrcanje za Afriko. Tedaj se pred legionarjem odpira novo življenje, za seboj pa pušča družino, domovino in preteklost sploh.

Glavni štab legionarskih sil je v malem mestecu Sidi Bel Abbes v Alžiru. To mestece ima okoli 25.000 prebivalcev in nad 300 javnih lokalov s svojimi znanimi ženskami, ki jih bolje poznajo pod imenom «žene-legionarke». Ni treba posebej poudarjati, da se v ničemer ne razlikujejo od drugih žensk, ki poplavljajo lokale v mestih, kjer so številne vojaške posadke.

V Sidi Bel Abbesu čakata nove legionarje dva meseca stroge vojaške službe, ki ne pozna oddiha, ter še druge, za naše pojme absurdne obveznosti, ki imajo le namen, da legionarja duševno in fizično popolnoma spremenijo. Te oddelke vodijo povečini Nemci in razumljivo je, da novo okolje, disciplina, služba itd. tako vplivajo na novince, da skoraj pozabijo na vso svojo preteklost, nekateri celo svoj materni jezik. Temu pomaga v polni meri še značilno afriško okolje, odtrganost od sveta in enolično življenje. V teh mesecih preživljajo legionarji prva razočaranja, posebno še tisti, ki so prišli v legijo zato, da bi obogateli. Legionarjeva plača znaša le nekaj nad 10.000 frankov mesečno, toda tudi ta denar ostane v njegovem žepu le malo časa, kajti v Sidi Bel Abbesu z njegovimi lokali, igralnimi mizami in ženskami kaj kmalu splahni. Med raznimi nevšečnostmi, ki napadajo legionarja, je tudi bolezen, imenovana cafard. To je bolezen, ki vzbuja domotožje in krepi željo po samomoru. Bolezen je nalezljiva in se odraža v tem, da se v določenih dobah vrstijo samomori eden za drugim in seveda poskusi bega, ki se pa le malokdaj posrečijo.

Zanimivo je tudi, da imajo legionarji med francoskimi edinicami največ vojaških odlikovanj. To pa zaradi tega, ker legionarji včasoma spoznajo, da ne bodo nikoli obogateli, da so jim vrata v svobodni svet zaprta in je zaradi tega njihova edina želja ta, da si pridobijo čim več vojaških časti in odlikovanj. Francoski general Negrier je ob neki priliki takole povedal o legionarski hrabrosti: «Druge vojaške edinice znajo zmagati, legija pa zna tudi samo umreti.»

Legionarji, ki so ostali pri življenju, dobijo na stara leta kako slabšo službo ali pa jih razpošiljajo po raznih «hišah počitka», ki so posebno številne v Alžiru. Takih hiš je v Franciji le malo, kajti Francozi hočejo imeti z legionarji čim manj stika. Zavedajo se namreč, da jim opravičila odsluženih legionarjev, ki v stiku z zunanjim svetom zagovarjajo svoj prenagljeni sklep v mladosti z vsemi posledicami, niso preveč v čast.

M. B.

Kokosovi rakci na otokih Tihega oceana

Če bi vas zanesel na splavu ugoden veter na kak otok Indijskega ali Tihega oceana, bi lahko spoznali zanimivo žival — kokosovega raka. Ker je tamkaj toplo in da ne bi zapravljali za prenočišče denarja, bi si postavili šotor kar pod kakšno kokosovo palmo.

Sredi noči bi pa utegnili doživeti nekaj izrednega. Nenadoma bi se vtihotapila v vaše mirno zavetišče čudna žival, ki bi tako dolgo lezla naokoli, da bi izsledila kaj slastnega za svoj izbirčni želodec. Preplašeni bi prižgali luč in opazili, da se nekaj rogatega suče okoli vaših jestvin. Prišel je tat, da bi vam zmaknil kak priboljšek in ga pohlastal šam. Luč ga nekoliko zbega, a nato se dosti urno umakne. K sreči se ga ne upate prijeti, ker takemu hrustu je malenkost odščipniti kak prst na vaši roki. To se je marsikateremu nespretnežu pripetilo in zato je treba biti pri lovu previden.

Nemara bi nato srečno zadremali, ko bi vas nenadoma prebudil ropot sadeža, ki je zdrknil z vrha kokosove palme. Kleščman se je med tem povzpel na drevo in s krepkimi ščipalnicami odščipnil plod, ki je približno tako velik kot otroška glavica. Če bi vam padel na glavo, bi ga ne bili veseli. Ko kradljivec tako pospravi še nekaj sadežev s palme, zleze na tla in gre na težavno delo. Ceprav je nepridiprav lahko do 40 cm dolg in ima izredno močne ščipalnice, vendar je težko priti do plodovega slastnega jedra. Da je sila njegovih klešč res izredna, bi se lahko prepričali tako, če bi raka vtaknili v lesen zabojček. Preluknjal bi ga v eni sami noči, dasiravno bi bile lesene deske 3 cm debele. Ako bi si ogledali kokosov oreh, bi videli, da je omotan z izredno odpornimi vlakni. Ta ščitijo v notranjosti enosemenski pravi oreh, ki zapira z rjavkasto lupino v sredi votlo jedro. Votlino napolnjuje sprva kisel-kastosladka, mleku podobna tekočina, ki se kasneje strdi v belo in zelo oljnato snov. Kokosov rak pa ne uživa le teh sadežev, temveč tudi druge. Če ne najde kaj boljšega, se loti celo mrhovine.

Ker omenjeni rak rad izmika domačinom iz zalog, zato med njimi ni priljubljen. Obdolžujejo ga kot velikega škodljivca, vendar večkrat neupravičeno. Pretežno povzročajo domnevno škodo podgane, ki jih je dosti več. Če bi pogledali, kaj gospodinje kuhajo, bi videli, da zelo cenijo rejene in mastne rake. Ulovljenih živali domačini nikdar ne pojedo takoj. Vsebujejo lahko strupene snovi, ki so jih zaužili s škodljivo hrano. Zato jih hranijo nekaj časa s kokosovimi orehi, da ne pride do zastrupitev.

Gotovo se vam zdi čudno, kako morejo raki kot izraziti vodne živali vzdržati na kopnem. Opazili bi, da se morajo tudi ti raki vsaj enkrat v letu približati morju, kamor jih žene nagon. To je dan, ko odleže svoja jačeca. Tudi mladiči omenjenih rakov so drugačni kot stari in jih zaradi tega imenujemo ličinke. Te lahko žive le v morski vodi. Ko je preobrazba končana, jih zanesejo morski valovi na kopno, kjer ostanejo in se zavlečejo kam med grmovje, da imajo dovolj vlage. Da so kokosovi raki v resnici samotarci, dokazujejo njihovi mladiči, ki dostikrat bivajo v praznih polžjih hišicah. Kokosovi raki so močne živali, ki se podnevi pretežno skrivajo po vlažnih krajih. Kot škrgarji morajo skrbeti, da so njihova dihala stalno vlažna. Če se jim osuše, morajo poginiti. V tem pogledu spominjajo na naše navadne prašičke ali kočiče, ki morajo prav tako bivati na mestih, kjer je dovolj vlage.

Zima

Pridi, tetka zima,
Ivja brž potresi
Na stezice v lesi,
Ceste, kolovoze,
Pa na vrt in polje,
V led potoke vkleni —
Kakor veš najbolje.

Ti pa, dobri snežek,
Stari, mrzli dedek
Zemljico pobeli,
Po poteh, kotanje
Zvrhaj in zaceli.

• Pravljice, pesmice in uganke za naše najmlajše •

Kaj pravi Ivo o skorajšnjem nastopu

Ime mi je Ivo. Jutri ali pojutrišnjem boste čitali moje ime na velikem plakatu Slovenskega narodnega gledališča. Iz njega boste razbrali, da nastopam jaz — Ivo v pravljični igrici «Janko in Metka», in sicer kot zajček. Kako zajček — boste vprašali. Seveda zajček — pravi zajček, z dolgimi ušesi in repkom. Prav tak, kakršen je zajček tudi v resnici. V pravljici je vse mogoče — prav tako v gledališču. Iz mladega napravijo starega človeka in star mnogokrat predstavlja mladeniča. Pa to še ni nič! V mladinskih igrah in pravljicah nastopajo navadno vedno tudi živali. Tedaj se igralec ali igralka spremenita po potrebi v medveda, žabico, lisičko ali pa kakšno drugo žival. No in tako bom tudi jaz — Ivo, na predvečer Miklavža — to je v ponedeljek in v torek pravi zajček. In moj prijatelj Ljubo bo palček, Danica lisička, Stojan ježek. Pa še druge živali bodo nastopile, o vsega vam ne smem povedati. Raje pridite sami v ponedeljek popoldne v dvorano na stadionu «Prvi maj» in videli nas boste.

Naši gledališki igralci in mi otroci, ki nastopamo v vlogah palčkov in gozdnih živali, vam bomo zaigrali vedno lepo in vsem dobro znano pravljično igro «Janko in Metka». Kdo ne pozna te lepe pravljice o Janku in Metki se v gozdu izgubita in ki ju hudobna čarovnica preslepi s hišico iz lecta in sladkorčkov, ju zapre in hrani, da bi ju spekla in pojedla?

To pravljico je za gledališče pripravil Saša Skufca in jo obogatil z mnogimi drugimi osebami. Tako nastopajo poleg Janka in Metke, očeta in mačehe ter čarovnice še piskrovez Jernač, ki vas bo zabaval s svojimi šaljivimi zgodbami, palček Nagajivček, ki bo pomagal ubogima otrokoma in boter Slama — slamnato strašilo, ki bo spremljal Janka in Metko na njuni težki poti. Potem pa nastopamo še mi: zajčki, lisička, ježek, veverica, medved in palčki, ki jih bo nič koliko. Pa tudi zapeli bomo. Culi boste toliko lepih pesmi ki vam jih bodo zaigrali celo profesorji iz glasbene šole v Trstu.

Torej še enkrat! Če me hočete videti kot pravega zajčka in poleg mene še vrsto drugih, potem pridite v ponedeljek 5. t.m. v novo dvorano na stadionu «Prvi maj» pri Sv. Ivanu.

Moja mama pride prav gotovo ter bo pripeljala še mojega bratca in sestrico. Joj, to bi gledala.

Sedaj pa moram končati to pismo in hiteti na zadnjo vajo — generalka ji pravijo — drugače bo tov. Lukeš, ki režira igro, hud. Na svidenje

IVO

Tudi Ivo je med otroki, ki bodo kmalu nastopili v igri «Janko in Metka»

Ali veste?

Kako in s čim lovijo Eskimi tjulenje?

Tjulenji so najvažnejše živali za Eskime. Njihovo meso uporabljajo za hrano, iz njihove kože si delajo obleke, iz kosti pa razno orožje. Eskimi love tjulenje na zelo zanimiv način. Ker so tjulenji sesalci, morajo kdaj pa kdaj priplavati na površje, da vdihnejo zrak. Ko plavajo pod ogromnimi skladi ledu, izkoristijo tjulenji vsako razpoko, da pomolijo glavo skozi njo in vdihnejo zrak. Eskimi za to vedo, zategadelj naredijo sami take razpoke v ledu. Sami pa skrival čakajo v bližini. Na roko si navežejo kratko kopje in brž ko se tjulenj pojavi, ga zabodejo in potegnejo na led. Na takem lovu prebijejo Eskimi mesece in mesece. Potujejo iz kraja v kraj, hranijo se z mesom ulovljenih tjulenjev, spijo pa kjer koli pač so. Loviti prenehajo šele ko nastopi polarna noč.

Žogica

Marlenka je bridko tožila:
«Le kje sem žogico zgubila?
Povsod jo iščem, pa je ni.
Le kdo bi vedel, kje tiči!
Bila je lepa, vsa zelena,
kot drugih ni otrok nobena.
Ob tla sem vrgla jo in — hop
zagnala se je skoraj v strop!
Ob steno sem jo kdaj metala,
nazaj v roke mi je skakala.
Trkljala se je sem ter tja
in zdaj — poredница! Ušla.
Usmilite se me uboge
in pomagajte mi do žoge!
Kolaček z mandeljni imam,
kdor jo prinese, mu ga dam
Prišla je v sobo bela mačka
in privalila njena tačka
izpod omare žogo je —
končala vso nadlogo je!
Veselo je Marlenka rekla:
«Kolaček mi je mama spekla,
a dam ga tebi, srečna vsa,
da si mi žogico našla.»
«Ne, lepa hvala,» reče mačka,
«oprosti, ni mi do kolačka.
Ko svojo žogo spet imaš,
morda mi košček krače daš!»
Marlenka je kolaček jedla,
ob koščku krače mačka predla
a žoga ni dobila nič —
skesana zlezla je v kotič.

Nika
Gospa! Krojačnica «Nika» jamči izbran okus, originalen kroj Vaših oblek in daje čar elegance vsej Vaši osebnosti
Trst, Ul. F. Filzi 21-I st. B - Telefon 28-748

POŽAR ARTEMIO TOVORNI PREVOZI
TRST - Ul. Moreri 7 Telefon št 28373
v vse kraje, tudi v inozemstvo

Ribarič Ivan
IMPORT ◆ EXPORT
VSEH VRST LESA IN TRDIH GORIV
TRST — ULICA F. CRISPI 14 — TEL. 93-507
ULICA DELLE MILIZIE 19 — TEL. 96-810

IMPEXPORT
TRST, UL. C. BATTISTI 23-I.
Tel. 44-208 - Telegr. IMPEXPORT-TRIESTE
UVAŽA: Vsakovrstni les, drva za kurjavo, gradbeni material
IZVAŽA: tekstil, kolonialno blago in raznovrstne stroje
SPECIALIZIRANO PODJETJE ZA VSAKOVRSTNE KOMPENZACIJE

MOTOM 48 CCM
DELFINO 160 CCM
Čudoviti motorček, ki vas pelje povsod. Prodaja na obroke do 18 mesecev. Pritikline in nadomestni deli za vse motorje. popravila
Zastopstvo „Gilera"
Moschion & Frisari
Trst Ul. Valdirivo 36
in Ul. XXX ottobre 11
tel. 23-475
Postaja za usluge v Nabrežini: FRANC SIBELIA
ZNIŽANE CENE

DARILNE PAKETE:
Jestvine, tkanine, kolesa, radio aparate, šivalne stroje in vse druge potrebščine za gospodinjstvo pošilja
Giacomo Vatovec - Succ.
TRST, Ul. Torreblanca 19 Tel. 23-587 „ 37-561

Naročniki! KUPUJTE pri TVRDKAH, ki oglašajo v našem listu!

ARHON
Nova precizna ura švicarske znamke
Izredne cene
1. Moška in ženska ura pozlačena, s 7 rubini 7.500 lir
2. Kronograf, pozlačen . 16.000 lir
3. Avtomatična moška ura, pozlačena . . . . . 18.000 lir
4. Ženska ura okrogle ali kvadrataste oblike, 18-karatno zlato . . . . . 11.000 lir
5. Ženska ura iz 18-karatnega zlata z zlato (18 karat) zapestnico 18.000 lir
Vse ure ARHON se prodajajo s petletno garancijo
Pohitite, zahtevajte od svojega urarja uro znamke «ARHON»

ŠE S PETKOVE SEJE TRŽAŠKEGA OBČINSKEGA SVETA

INTERVENCIJA DR. DEKLEVE o predlogu glede predelave smeti

Naprave za predelavo smeti v organska gnojila bi veljale 216 milijonov lir - Kritične pripombe glede najemnine

Kot smo že poročali se je v občinskem svetu začela razprava o sklepu in načrtu za gradnjo naprav za predelavo smeti v organska gnojila in za prebiranje odpadkov. Na petkovi seji je govoril tudi svetovalec dr. Jože Dekleva, ki je dejal:

«Za rešitev vprašanja uničenja in izkoriščanja odpadkov je bilo pripravljenih že več načrtov, o katerih smo že razpravljali v našem občinskem svetu. Že 2. decembra 1950. leta sem v razpravi o letnem proračunu dejal naslednje: Ali občinski odbor ni nikoli mislil na koristi, ki bi jih imele občinske finance, če bi občinska uprava zgradila naprave za izkoriščanje organskih odpadkov in jih predelovala v industrijske snovi? Poleg dobičkov, ki bi jih imela občinska uprava, bi s tem našli tudi nov vir zaposlitve, kar bi omogočilo zaposlitev brezposelnih delavcev ali pa namestitev številnega odvečnega osebja občinske uprave.

Predlog za sežiganje smeti, ki je brez dvoma najbolj higienski, je večina zavrnila, ker bi bile s tem vse organske snovi uničene brez gospodarske koristi oziroma brez njihovega izkoriščanja v organska gnojila, ki jih naše krajevno kmetijstvo toliko potrebuje, ker mu primanjkuje hlevskega gnoja.

Novi predlog, ki predstavlja posrečeno kombinacijo med med raznimi načini za predelovanje smeti, upošteva predvsem pripombe, ki so bile izrečene v prejšnjih diskusijah in hkrati želje tukajšnjih kmetovalcev. S tem sistemom bodo sežigali samo nekoristne ostanke, prodajali bodo razne železne in druge odpadke ter ostalo izkoristili za organska gnojila. Mislim, da bo to rešitev občinski svet soglasno sprejel in da bo našla oporo tudi pri kmetijskem nadzorništvu, ki se je pred časom že zanimalo za to vprašanje. Gotovo pa bo ta rešitev našla oporo pri kmetovalcih našega področja kot tudi pri delavcih zaposlenih v podjetju, ki se jim pri delu zagotavljajo popolnoma higienski pogoji.

Omenjene številke so bile v splošnem potrjene maja 1951 v poročilu odbornika Boneštia, ki je poudaril, da so predstavniki družbe Breman sprejeli načelo, na osnovi katerega naj bi občina s svojimi stroški gradila samo stavbo za naprave za skupno vrednost 60 milijonov lir, medtem ko bi bili vsi drugi stroški, za stroje, orodje in stroški za nabavo patenta «Marcovigi», v izključno breme družbe Breman. Kljub temu pa bi morala družba Breman, ki naj bi upravljala podjetje za dobo 25 let, plačevati občini 7 milijonov lir najemnine letno.

Sedanji predlog pa predvideva približno 216 milijonov lir stroškov v breme občine in samo 5 milijonov lir letne najemnine za družbo «Fertilex». Razlika med raznimi dosedanjimi predlogi je očitna in je zato upravičeno vprašanje, kateri predlogi so boljši.

Predloženi predlog je tembolj nerazumljiv, vsaj dotlej, dokler ne bom dobil jasnejših pojasnil, če smatram, da je naprave za predelovanje smeti v Viterbu, ki jih upravlja ista družba, zgradila družba sama z obvezo, da po 29 letih postanejo občinska last. Res je, da družba izkorišča odpadke brezplačno. V našem primeru pa smo napravili prav obratno. Zato smatram, da ni mogoče podpreti predloga, ki ga je predložil občinski odbor. Občina, ki bo vložila denar za gradnjo naprav, bi morala sama upravljati to podjetje.

Če občinska uprava noče upravljati podjetja za predelovanje smeti, nastaja vprašanje, zakaj ni sprejela predloga pokrajinskega kmetijskega nadzorništva, ki je predlagalo, da se izroči podjetje, ki bo zgrajeno z občinskimi stroški, v upravo konzorciju med kmetovalci našega področja, kmetijskimi velikimi kmetijskimi pusesti v tržiškem okraju in spodnji Furlaniji in drugimi zainteresiranimi ustanovami.

V svojih izvajanjih sem izrazil nekatere dvome o gospodarski koristi glede izrabe naprav zasebnikom. *Iz pojasnil in zagotovitve, da bodo organska gnojila prodajali kmetovalcem po ugodnih cenah, ki morajo biti določene v najemninski pogodbi, je odvisen moj glas, čeprav se popolnoma strinjam z izkoriščanjem odpadkov v organska gnojila.*

To vprašanje pa je treba še posebno gledati z gospodarskega stališča. In prav pri tem lahko nastanejo resna nasprotja pri oceni predloženega načrta. Po načrtu občinskega odbora, bo občina vložila za gradnjo teh naprav 260 milijonov lir ter vrednost zemljišča, ki je občinsko. Zato se vprašam, zakaj bi ne občinska uprava tudi upravljala te naprave, ker je znano, da ima itak v službi preveč uslužbencev, katere bi lahko, ne da bi okrnila dejavnost področja, na katerem so sedaj zaposleni, premestili na novo delovno področje. Ne morem razumeti potrebe, da se izroči upravljanje teh naprav zasebnikom, ki gotovo ne bodo skrbeli za občinske koristi, ampak, kot je naravno, bodo skrbeli samo za svojo korist. Družba, ki bo upravljala te naprave, bo vložila v podjetje le manjši kapital, in sicer za ureditev pisarn, dala bo 10 milijonov lir garancije, plačala občini 5 milijonov lir letne najemnine in ob koncu leta delila dobiček med delničarji. Ta dobiček so strokovnjaki podjetja za mestno čistočo ugotovili že 1949. leta. Tedaj so predlagali gradnjo naprav za predelovanje odpadkov iz gospodarskih razlogov, ker gre, kot je rečeno v tedanjem poročilu tega podjetja, za investicije industrijskega značaja s precej velikim dobičkom, s katerim naj bi se v nekaj letih amortiziral vloženi kapital, hkrati pa bi črpali sredstva za zmanjšanje primanjkljaja podjetja za mestno čistočo. Na osnovi tedanjih cen je bilo izračunano, da bi samo za odpadke, ki jih lahko izkorišča industrija, dobili letno 46 milijonov. Družba Breman pa je februarja 1951. leta predvidevala za te odpadke najmanj 51 milijonov lir letno. V gospodarskem računu podjetja za mestno čistočo je bilo predvidenih 14 milijonov lir letno za suho organsko gnojilo. Družba Breman pa je predvidevala 48 milijonov lir letno za sveže in suho organsko gnojilo. Na osnovi proračuna podjetja za mestno čistočo bi letni dohodki tega podjetja dosegli 60 milijonov lir, po računih družbe Breman pa 99 milijonov. Breman je tedaj predvidevala 17 milijonov lir letno čistega dobička. Podjetje za mestno čistočo pa je, v primeru, da bi bilo odobreno posojilo za gradnjo stavbišča brezobrestno in s 25-letno amortizacijo ter z desetletno amortizacijo strojev in pohištva, zračunalo, da bi imeli letno 27 milijonov lir čistega dobička.

Sporočilo odbora za božično nagrado a dobroto

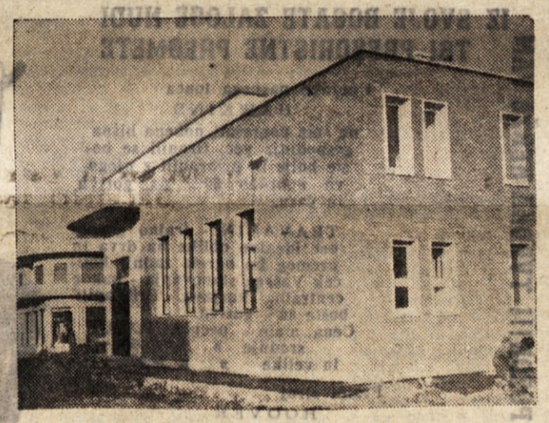
«Odbor za božično nagrado za dobroto» opozarja vse one, ki sporočajo svoje predloge, da ti ne smejo biti anonimni, ker pravilnik ne dopušča upoštevanja nepodpisanih predlogov. Tisti, ki so že poslali nepodpisane predloge, naj jih zato pošljejo ponovno s podpisom. V vsakem primeru pa bo odbor upošteval eventualne želje glede tajnosti imen.

Rok za vlaganje predlogov poteče 5. dec., sprejema pa jih «odbor za božično nagrado za dobroto», ki ima svoj sedež v županovem kabinetu.

V OKVIRU ZADNJEGA GOSPODARSKEGA NAČRTA

Pregled javnih del v miljski občini

Nova avtobusna postaja bo kmalu otvorjena. V okviru SELAD so izdali za javna dela nad 23 milijonov lir

Nova avtobusna postaja v Miljah

Na zadnji seji občinskega sveta v Miljah je odbornik za javna dela poročal, katera dela so v zadnjem šestmesečju dokončali, katera so v teku in katera bodo začeli. Obenem je občinski odbor predložil v odobritev občinskemu svetu seznam del, za katera nameravajo zaprositi na pristojnem mestu, da jih oblasti vključijo v prihodnji gospodarski načrt.

Med dokončanimi deli so: nova klavnica v Miljah (20 milijonov lir), nova osnovna šola pri Sv. Barbari (zgradba in oprema 25 milijonov lir), nova avtobusna postaja v Miljah (33 milijonov lir), stanovanjske hiše s 27 stanovanji (63 milijonov lir), asfaltiranje trgov in ulic v Miljah (8 milijonov lir), asfaltiranje ceste Sv. Rok-Campore (10 milijonov lir), nova vodovodna napeljava Milje-Sv. Rok (3 milijone lir), nova pralnica v Miljah (3 milijone lir) ter portič in pomol pri Lazaretu (29.5 milijona lir). Za vsa dokončana dela so izdali skupno 248.4 milijona lir.

Avtobusna postaja je že dokončana, a ni bila še odprta, ker zdaj urejujejo prostor okrog zgradbe. Računajo, da bodo ta dela dokončali v dobrih dveh mesecih, če bo ugodno vreme. Vprašanje avtobusne postaje v Miljah je bilo zelo pereče, odkar so ukinili trolejbusno zvezo Trst-Milje, ki je spodrinila pomorsko progo s Trstom. Pravijo, da s trolejbusom in raznimi avtobusi prihaja in odhaja vsak dan iz Milj približno 5000 oseb, zaradi tega so zgradili postajo, ki bo odgovarjala potrebam prometa. V zgradbi bodo trafika, bar prodajalnice časopisov in uradi občinskega prevozniškega podjetja ACNA.

Med deli, ki so v teku in bodo v kratkem dokončana so: razširitev osnovne šole v Miljah (19.5 milijona lir), 35 novih stanovanj v Zavljah (81 milijonov lir), 34 novih stanovanj v Miljah (76 milijonov lir), 24 stanovanj za julijske in dalmatinske begunce (50 milijonov), 120 stanovanj za begunce iz Miljskih hribov (120 milijonov), 20 barak za begunce pri Orehu (30 milijonov), ureditev prostora pri novi avtobusni postaji v Miljah (15 milijonov), kanalizacija v Miljah (97 milijonov), nov rezervoar v Farnejih (10 milijonov), obnova pristanišča v Miljah (11.5 milijona lir). Za vsa ta dela, ki so v teku, bodo izdali skupno 650.9 milijona lir.

Med deli, ki so bila odobrena in za katera pripravljajo še načrte, so: nova cesta Sv. Florijan-Lazaret (prvi obrok 15 milijonov), asfaltiranje ceste Cerej-obmejni blok (10 milijonov), kanalizacija pri Sv. Barbari (13 milijonov), kanalizacija pri Sv. Roku (prvi obrok 15 milijonov), kanalizacija v Miljah (osmi obrok 40 milijonov), kanalizacija v Zavljah (tretji obrok 15 milijonov), nov rezervoar pri Sv. Mihelu (10 milijonov), razširitev vodovodnih napeljav (10 milijonov lir). Za dela, ki so bila odobrena in za katera pripravljajo še načrte, bodo izdali skupno 144 milijonov lir.

Za razna dela, ki so jih izvršili v zadnjem šestmesečju v okviru Selad, pa so izdali skupno 23,925.000 lir; za dela, ki so še v teku, bodo dali skupno 29.5 milijona lir, za dela pa, ki so odobrena, a jih niso še začeli, bodo izdali skupno 29.6 milijona lir.

O delih, ki jih je predlagal občinski odbor za prihodnji gospodarski načrt, bodo občinski svetovalci razpravljali na prihodnji seji.

GABROVEC

Čim manj življenjskih pogojev nam nudi zemlja, tembolj je treba iskati druge možnosti za obstoj. Naši predniki so morali biti sila skromni, da so si izbrali ta košček Krasa za svoje stalno bivališče, čeprav je bilo tod nekoč drugače kot je danes. Zemlja ni odkrivala svojih reber tako kot jih kaže danes, ko so jo rod za rodom golili, a mi skoro docela ogolili; tudi ni bila tako gosta naselitev, kot je danes. Prvotno je bila naša vas zaselek le z nekaj kmečkimi družinami.

Jutranji avtobus in motorna vozila najbolje povedo, da je danes naša vas izrazito proletarsko naselje, ki živi pretežno od tržaškega gospodarstva. Zjutraj z doma, zvečer na dom, to je naš «perpetuum mobile». V ostalem je naše življenje enostavno; kako hišno opravilo, časopis, društvena gostilna, to v glavnem izpolnjuje naš «delovnik» v nedelavnih dneh. Mladina pa ima danes možnost izkoristiti ta čas v soseščini, ki ji jo je motor približal pred nos. Tudi to je razen drugega krivo, da tako pozablja na prosvetno delo.

PISMO IZ ŠTANDREŽA PRI GORICI

O delovanju društva neposrednih obdelovalcev

Pregled gozdov onstran meje. Napeljava vodovoda po ulicah. Prodaja in cena povrtnine

Delovanje društva neposrednih obdelovalcev zemlje v Standrežu je bilo letos zelo aktivno. Občni zbor društva bo kot po navadi v prvih mesecih novega leta. Sedaj pa se odborniki sestajajo redno vsakih štirinajst dni, da se pomenijo o najvažnejših nalogah društva, ki ima vpisano večino kmetov iz Standreža. Predvsem odborniki redno zasledujejo delo na smetišču, ki ga je to društvo pred leti najelo in ki zelo dobro služi potrebam neposrednih obdelovalcev zemlje. Smetišče je na levem bregu Soče precej nizko in da bi pripeljane smeti čim hitreje razkladali, je društvo spomladi tega leta napravilo še en kanal po katerem spravljajo smeti s tovornikov na smetišče.

Za potrebe svojih članov je društvo doslej nabavilo že precej semenskega krompirja, vendar je njegova cena višja od lanske; vzrok naj bi bil v letošnji majhni proizvodnji krompirja na Holandskem, od koder semenski krompir prihaja.

Glede novih izkaznic iz območnega urada za dvolastniška dovoljenja društvo še ni prejelo nobenih navodil; zdi pa se, da ne bo nobenih sprememb, razen morda potrebe nabave novih fotografij za tiste dvolastnike, ki jih pet let niso obnovili. O vsem tem pa bo odbor društva pravočasno opozoril svoje člane, tako, da bo šlo obnavljanje dvolastniških izkaznic čim hitreje od rok.

Večina kmetov je že vložila prošnjo na kmetijsko nadzorništvo za dodelitev državne nagrade 3.500 lir vsakemu kmetu, ki je kupil vsaj 100 kg semenske pšenice. Kot pa je običaj, nagrade kmetijsko nadzorništvo ne bo izplačalo pred spomladjo.

Do 20. decembra bodo morali lastniki gozdov onkraj meje poskrbeti, da si bodo ob določenih dnevih z uradnikom gozdnega odseka iz Nove Gorice ogledali gozdne nasade, odnosno drevje, katerega bodo lahko kasneje posekali. Za lastnike gozda v Stari gori bo pregled vsak torek ob 8. uri. Za tiste, ki imajo gozd v Rožni dolini, bo pregled vsak četrtek od 7. do 8. ure, za lastnike gozda pod Sv. Markom bo pregled vsako soboto od 8. do 9. ure. Tisti, ki imajo gozd na Bazaru v Sent Petru, naj se zglasijo vsak ponedeljek ali vsak četrtek od 7. do 8. ure, za tiste, pa, ki imajo gozd v Vrtojbi, je pregled določen za vsak ponedeljek in vsako sredo ob 8. uri.

Kot znano je pregled goveje živine v Standrežu vsakih 40 dni. Tokrat bo prišel živinozdravnik v vas v ponedeljek ob 9.30, zato naj bodo vsi kmetje ob navedeni uri doma.

Vsi Standrešci, posebno pa kmetovalci, smo zadovoljni, ker je občina po tolikih letih končno le začela napeljevati vodovod po naših ulicah. Občinsko podjetje je napeljalo vodovodne cevi že skoraj po vseh ulicah do števcev, od tu naprej pa si v veliki večini napeljujemo vodo do stanovanja sami, ker bi bili stroški previsoki.

Letos nismo pridelali toliko ohrovta (vrzot) kot lani; največje količine pošiljamo v Trst, kajti na goriškem trgu bi bilo dovolj zelenjave, ki jo pridelajo kmetje iz Podturna. V povojnih letih se je pri nas zelo razvila trgovina prekupčevalcev, ki od nas kupujejo blago in ga vozijo v Trst. Doslej imamo nič manj kot 11 takih trgovcev, ki so si nabavili razna večja ali manjša vozila za prevoz zelenjave. Za ohrovt nam plačajo po 10 do 12 lir za kg, kar ni najboljša cena če jo primerjamo s ceno po kateri gredo vrzote na tržaškem trgu na debelo. Včeraj zjutraj so jih štandreški prekupčevalci prodajali po 30 lir, ne manj ne več na kg. Rdeči radič, ki ga ni bilo dosti, je šel na debelo po 170 lir slabše vrste, srednje vrste po 200 lir, najboljši pa je šel tudi po 250 lir in več za kg. Solata je imela različno ceno, najnižja cena je bila 60 lir za kg, najvišja pa 80 lir. Tudi cena cikorije je bila precej visoka; na debelo so jo prodajali po 25 in 30 lir za kg, zeleno slabše vrste po 30 boljše pa tudi po 40 ali 50 lir za kg. Pri takih cenah se naši trgovci res ne morejo pritoževati, čeprav razumemo, da imajo tudi oni včasih nesiguren zaslužek zaradi prevelikega dotoka blaga iz drugih delov Italije.

D. M.

VIŽOVLJE

Ko smo čitali v dopisu iz Sesljana zadevo o javnem stranišču in o zadregi glede greznice, sem si mislil takole: Danes vedno bolj brenkamo na struno naprednega gospodarstva. Semkaj spada tudi kmetovanje. Napredno kmetovanje pa zahteva izkoriščanje vsega, kar more služiti zemlji (rastlinam) kot hrana. To je gnoj. Ali pa ni straniščnik gnoj? Je, in sicer zelo dragocen. Če ga «znamo ceniti mi, ga toliko bolj cenijo vrtnarji in napredni kmetovalci. Na Kitajskem že devno predelujejo ta gnoj v pogače (kefalije), ki so siromašnim kmetovalcem edino gnojilo. Prepričani smo, da ne bo z izpraznjevanjem greznice javnega stranišca, ki ga bo občina morala zgraditi v Sesljanu, nobene preglavice, ker je v bližini več vasi (Slivno, Mavhinje, Cerovlje), ki jim bo ta gnoj vedno bolj dobrodošel. Tudi mi se bomo — vsaj tako upamo — zanj potegovali.

ŠEMPOLAJ

Skozi našo vas raste osebni promet jugoslovanskih Kraševcev, ki jim je območni promet olajšal stik s tukajšnjim ozemljem in zlasti s Trstom, s katerim jih vežejo že stari stiki in različni interesi. Tudi takšni, kot ga pojasnjuje ta-le dogodivščina: Neka mamica, ki biva blizu državnih mejnikov, si je močno zaželela tržaškega «žvajerina». Urarna in mogla izstaviti «žvajerinu» propustnice, pač pa mu je natančno odmerila uro, ko stopi na jugoslovansko ozemlje. Točno ob 6. zvečer se je žena pojavila na jugoslovanskem bloku in se predstavila carini, češ da nima ničesar takega, kar bi se smelo čez mejo. Pa glej ga vraga! Od nekod — menda izmed spodnjih udov — se je naenkrat votlo oglasilo, trmasto rožljalo in pognalo presenečeno ženo v ples, službujoče osebje pa v krohot in takšno razpoloženje, kot se v takih primerih ne dogaja. Dobra volja je le najbolja. Zato ni čudo, če si je «žvajerin» s svojo muziko utrl pot čez mejo in si priboril svojevrstno slavo. Hudomušneži pravijo, da bodo tej uri-budilki postavili spomenik.

ZGONIK

Zdaj je primeren čas za izboljšanje svojega gospodarstva. Pridna in umna roka, ki načrtov ne samo dela, ampak jih tudi vrši, more izvesti marsikatero koristno opravilo, bilo na senožeti ali obdelani zemlji. Nekateri so se odločili za povečanje vinskega pridelka in pridno kopljejo grape. Glede vrste trte so deljena mnenja: eni so za belo, drugi za črno trto. Eno je neizpodbitno: kraška črnina (teran) ima to prednost, da nima konkurenta. Sicer pa naj sadimo to ali ono trto, brez gnoja ne moremo pričakovati dobrega pridelka ne po količini ne po kakovosti.

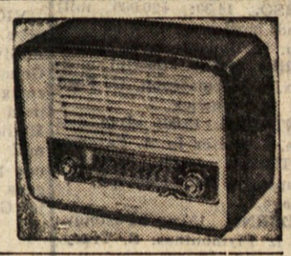
Gre «pravda» za stavbišče za novo šolsko poslopje. Je nekaj naravnega, če se pri tako pomembni zadevi pojavijo različna mnenja. Šolniki in tudi mnogi nešolniki pravijo, da je treba pri tem upoštevati zlasti tri načela: mir, sonce in zemljišče za primeren šolski vrt.

Ne vemo, če odgovarja resnici, a govori se, da bo kmetijsko nadzorništvo letos imelo kmetijske večerne tečaje, odnosno, da namerava otvoriti kmetijski nadaljevalni tečaj. Če je to res, kje naj bi ta bil? Naša vas, Koludrovica in Salež so razmeroma najbolj prizadevajo za čimbolj napredno kmetovanje. Se mnogo bolj bi se, če bi naša mladina imela večjo strokovno sposobnost in bi poznala načela kot jih zahteva umno kmetijstvo.

TVRDKA
KNEZ WALTER
NABREŽINA
vam nudi:
Sivalne stroje Singer
Radioaparate Philips
Kolesa Legnano - Wolsit
in druga
Prvovrstne štedilnike, motorje in motorna kolesa ter nadomestne dele
Dalje sprejema naročila in odpošilja omenjene predmete kot darila za Jugoslavijo po znižanih cenah
INFORMACIJE
telefon 22 523

AVTOPREVOZNIŠKO PODJETJE
FRANC LIPOVEC
Vsakovrstni prevozi
z osebnimi luksuznimi avtomobili Fiat 1400
za birmo, obhajilo, poroko, krst itd.
GARAŽA:
Ul. Timeus 4, tel. 90-296
STANOVANJE:
Ul. F. Severo 6, tel 33-113

Popolnoma obnovljeni brezhibno delujoči
RADIO aparati
TELEFUNKEN-PHONOLA
PHILIPS - GELOSO
MAGNADYNE
za lir 4.000 - do 6.000

RADIO-TRIESTE DREV. XX. SEPT. 15

TVRDKA
JOŽEF SILA
UVOZ IZVOZ
VSAKOVRSTNEGA LESA ZA PREDELAVO IN KURJAVO TER JAMSKEGA LESA
TRST - Ulica F. Filzi štev. 23 - Telefon 37-004

AVTOGARAŽA „Roiano"
TRST - ROJAN — UL. MORERI ST. 7 — TEL. 35-608
privatno tel. 27-240 — (Zadnja postaja filobusa št. 5)
Prostori za parkiranje avtomobilov in motornih koles — Odprto tudi ponoči —
Prevoz potnikov z osebnimi avtomobili na vs kraje, tudi v inozemstvo

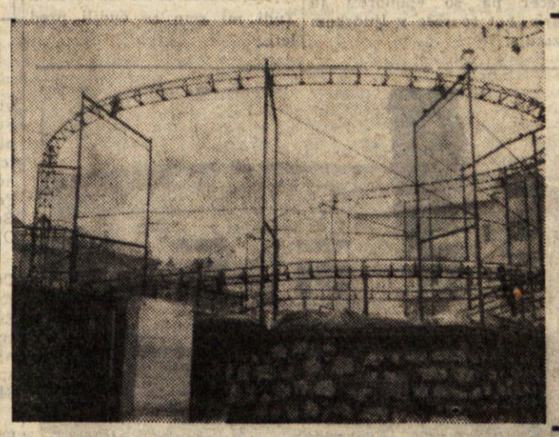
Gostilna „Ex Ussaro" lastnik Ivan Filipčič
TRST — UL. CARDUCCI ST. 41 (NASPROTI POKRITEGA TRGA)
POSTREŽE VAM Z NAJBOLJSIM DOMAČIM IN ISTRSKIM VINOM IN DOMAČIM PRSUTOM.

Batič Franc
KLJUČAVNIČARSKA MEHANIČNA DELAVNICA
TRST
Ul. F. Crispi 15
Telefon 95214

Andrejev semenj v Gorici

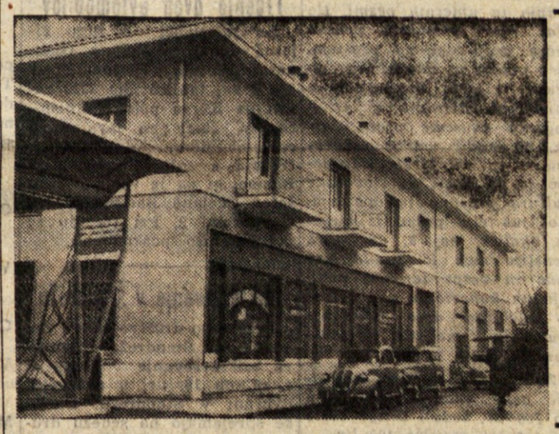
Včeraj je bila svečana otvoritev letnega Andrejevega semnja v Gorici. Semenj je že dolgoletna tradicija, ki vabi ljudi od blizu in daleč. Kramarji in lastniki vsakovrstnih vrtiljakov so že tu. Svoja premična bivališča so si postavili kar ob straneh mestnih ulic in njihove žene so si že priskrbele vodo za kuhinjo in za pranje; kmalu bodo ob cestah razstavile perilo in zdelo se jim bo, da so na svojem.

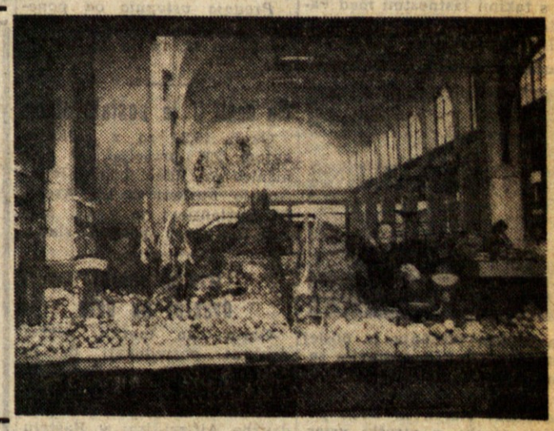
Vrtiljaki so že postavljeni! Tisti ki stoji na še prostem zemljišču v Ul. Roma tik palače Esso, je zahteval veliko truda, preden so ga dokončno postavili. Po njem bodo ves mesec divje drveli v obeh smereh avtomobili; slišalo se bo kričanje prestrašenih potnikov, ki bodo kljub vrtoglavi vožnji morda tudi drugič poskusili prijetno potovanje sokoli svetaa.

Največ pregiavic pa dela vsem kramarjem in lastnikom zabavišč pomanjkanje prostora. Prej so imeli na razpolago ves prostor poleg cerkve na Travniku, kjer sedaj gradé že drugo palačo. Med obe so sicer spretni tujci namestili progo za avtomatične avtomobile, in to kljub bližnjim stanovalcem, ki so se že pritožili proti hrupnim zvočnikom, ki jim bodo ves mesec peli dolgo v noč.

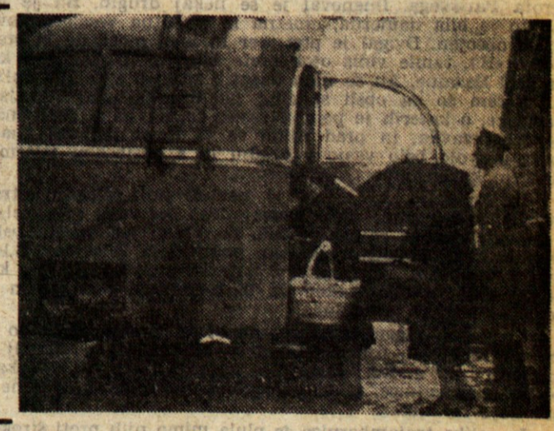
Včasih je bilo dovolj prostora za stojnice in zabavišča tudi za pokritim trgom v Oberdankovi ulici, toda tudi ta je sedaj zaseden. Kmetijsko nadzorništvo za Goriško je zgradilo tu nov sedež, v katerem so trgovine s semeni in drugim poljedelskim blagom.

V bližini Kmetijskega nadzorništva sta trg za prodajo na debelo in pa pokriti zelenjavni trg. Na oba prihaja dnevno zelo veliko število okoliških kmetov iz Brd, Standreža itd. Sem prinašajo svoje pridelke in kupujejo tiste, ki jih potrebuje njihovo gospodarstvo. Zadnja leta so se začeli z vrtnarstvom baviti tudi številni meščani v predmestju.

Blaga na goriškem trgu je vedno dovolj! Zato morajo marsikdaj kmetice domov z neprodanim blagom. To nam kaže tudi gornja slika žene, ki je ob deževnem vremenu prišla iz precej oddaljenega Standreža z namenom, da proda blago brez prekupčevalca, ki največkrat odnese polovico zaslužka.

Opoldanski avtobus, ki pelje v Steverjan, je bil tudi tokrat poln brhkih briških žena in deklet, ki so prinesle naprodaj jabolka in drugo sadje. Jabolk je letos izredno mnogo, toda njih cena je izredno nizka. Mnogo težav imajo naše žene, da svoje blago prodajo in da za hišo nabavijo najpotrebnejše.

GORIŠKI IN BENEŠKI DNEVNIK

V ZNAMENJU MODERNEGA ZABAVIŠČA LUNA PARK

Včeraj uradna otvoritev Andrejevega sejma 1955

Na vinski razstavi razstavljajo tudi vinogradniki z Oslavja - Razstava poljedelskih strojev je na izvoznem trgu

Včeraj se je z otvoritvijo vinske razstave in razstave poljedelskih strojev uradno začel letošnji Andrejev sejem. Vinska razstava je na pokritem trgu. Razstavljena so vina iz najrazličnejših krajev Furlanije, in sicer iz Fare, Moše, Ronk, Bračana ter Ločnika. Svoj razstavni prostor imajo tudi neposredni obdelovalci z Oslavja, ki razstavljajo briška vina. Samostojno razstavo imata tudi posestnika Josip Klanjšček in Karlo Drufovka. Razstavni prostor je lepo okrašen z bršljanom in rdečimi jabolki za točilno mizo pa je brhko dekle z Oslavja, ki rada postreže s pristno kapljico.

Na razstavi poljedelskih strojev na izvoznem trgu je precej traktorjev ter nekaj goseničarjev. Razstavljen je tudi stroj, ki ga je mogoče rabiti skoraj za vsa poljska dela.

Ostali del «sejma» pa predstavljajo razna zabavišča, ki so kot prejšnja leta tudi letos v obilici zastopana. Ljudje so temu delu Andrejevega sejma pričeli praviti «Luna park».

Poleg avtomobilčkov na električni pogon ter vsakovrstnih vrtiljakov je letos na Telovadnem trgu veliko kolo, ki se vrti okoli vodoravne osi. V malem je podobno kolesu s kabinami, kakršnega imajo v Pratru na Dunaju. Poleg njega je «zid smrti», po katerem vozijo drzni motoristi. Ob Ljudskem vrtu je cela vrsta strelišč. Novost na teh streliščih predstavlja puška, ki oddaja svetlobne pramene proti predmetu, ki ga nameravamo zadeti. Cilj ima za svetlobo občutljivo napravo, ki reagira, čim jo obsveti žarek iz puške. Ostale stojnice so razmeščene po Korzu, Ul. Oberdan in na Travniku, kjer v glavnem prodajajo «mandolete».

Na Travniku vzbuja veliko pozornost temnopolti prebivalec Afrike s turbanom na glavi. Prodaja poseben preparat, ki «v treh minutah odpravi influenco in nahod». Pri razlaganju svojega preparata se sklicuje na dolgoletne izkušnje svojih dedov, ki so jih pridobili z nabiranjem zdravilnih zeliščc. Pri tem delu je zelo temeljit. «Mi temnopolti ljudje Afrike», razlaga poslušalcem, «smo dosegli tolikšen napredek, da se ne zadovoljimo več s tem, da bi svojega gospodarja vprašali po vodi in kruhu». In dalje: «Govorite, da mi črnci «jemo» kristjane, so pravljice ker so ljudje s takimi lastnostmi med vami».

Ljudje jezičnega prodajalca poslušajo z zanimanjem, njegovega blaga pa ne kupujejo preveč. Andrejev sejem je namreč lepa prilika, da se človek nasmeje in razveseli. Pod večer je okoli zabavišč bilo izredno veliko otrok, zvečer pa so «ponoreli ta stari», kot se reče v ljudskem jeziku.

Andrejev sejem je v polnem razmahu. En teden nam ne bo manjkalo zabave in veselja. Morda bodo prišli tudi ljudje z one strani meje pogledat, kakšen je sedanji sejem. Marsikdo se bo začudil. Tudi mi smo se čudili pred leti...

Novo poslopje otroškega vrtca v Pevmi, ki bi se po zagotovilih gradbenega podjetja Makuc moralo otvoriti že 15. novembra. Starši iz Pevme in Oslavja se sprašujejo, kdaj bodo končno svoje malčke lahko poslali v vrtec.

Na novem poslopju je doslej ustanova ONAIR postavila samo napis v italijanščini, kot je razvidno iz gornje slike. Slovenski starši, ki bodo pošiljali otroke v otroški vrtec, kateri je namenjen italijanskim in slovenskim otrokom, se upravičeno pritožujejo nad dosedanjim enojezičnim napisom.

Koncert pevskih zborov 8. dec. v prosvetni dvorani

Nastopijo zbori z Vrha, iz Dola in Poljan ter mešani in moški zbor iz Sovodenj

Pevski zbor z Vrha, iz Dola in Poljan ter mešani in moški zbor iz Sovodenj nastopijo 8. decembra ob 16. uri v Prosvetni dvorani z izbranim sporedom slovenskih narodnih in umetnih pesmi. Do zdaj smo poslušali pevske zbore večji del na prostem, kjer pesem ni mogla priti do prave veljave. Nastop bo v obnovljeni dvorani, ki je v pogledu akustike prav vzorna, bo nudil užitek pevcem samim in občinstvu. Zavedajoč se dolžnosti do slovenske kulture prosimo in opozarjamo ljubitelje pesmi iz mesta in okolice, naj 8. decembra opustijo med 16. in 18. uro kino in vespe ter naj pohitijo na koncert in naj s svojo udeležbo dajo priznanje trudu in temeljitim prizadevanjem naših pevcev.

Za koncert veljajo naslednje cene: sedeži prve vrste po 200 lir, sedeži druge vrste po 150 lir, stojišče 100 lir.

Prodaja vstopnic od ponedeljka dalje na sedežu ZSPD od 9. do 12. in od 15. do 18. ure.

Na cesti ji je postalo slabo

Okoli 16,20 so z rešilnim avtom ZK pripeljali v bolnišnico pri Rdeči hiši 65-letno Angelo Furlani iz Ul. Ascoli 23. Furlanijevi je v Ul. Moreri naenkrat postalo slabo.

Gasilci včeraj dvakrat na delu

Gasilci so morali včeraj dvakrat posredovati, da ni prišlo do požarov. Prvič so morali iz vojašnice zjutraj ob 8.20, ker se je v delavnici družbe Alfieri-Usai v Raštelu 27 iz neznanih vzrokov vnelo nekaj lesa.

Pozneje so bili telefonsko poklicani v Ul. Giustinian 63, kjer je zaradi prevročega dimnika nastal požar v stanovanju Alda Molinarija. Vnel se je tram in nekaj desk. Škoda znaša 30.000 lir.

Trčenje dveh avtomobilov

Ko je sinoči ob 20.20 21-letna učiteljica Renata Giannesini skušala z avtom FIAT 500 z ev. tablico GO 8273 zaviti na Korzu poleg bolnišnice Sv. Justa na levo proti svojemu domu, je prišlo do trčenja z avtomobilom Alfa Romeo, ki ga je vozil 34-letni šofer Luciano Badinia iz Ul. Cappuccini 2. Pri trčenju se potniki niso poškodovali.

Miklavževanje v Štandrežu

Prosvetno društvo «Oton Župančič» iz Štandreža organizira miklavževanje v torek 6. t. m. ob 18. uri v prosvetni dvorani v Štandrežu. Darila se sprejemajo na sedežu društva v torek od 16. do 17. ure.

V soboto 10. ob 20.30 in nedeljo 11. dec. ob 16.30 bo SNG iz Trsta nastopilo v prosvetni dvorani v Gorici s pravljično mladinsko igro

„Pastirček Peter in kralj Briljantin"

Opozarjamo starše, naj ne zamudijo edinstvene prilike ter da pripeljejo otroke k predstavi. Tudi odrasli se ne bodo dolgočasili.

Cene: sedeži prve vrste po 300 lir, sedeži druge vrste 200 lir, stojišče 100 lir. Za otroke do 14 let se plača polovična cena.

Rojstva, smrti in poroke

Rojstva: Liliana Rocco, Flavia Pavio, Mario Degano, Fulvio Visintin, Mario Crasnich, Ugo Liberatore, Salvatore Monello, Loreta Colacino, Maria Ipavic, Giovanni Ferrera, Laura Sussi, Roberto Bevilacqua, Mauro Isola in Ottavio Deiuri.

Smrti: 32-letna gospodinja Cristina Bensa, por. Rockwell, 85-letni upokojenec Pietro Zoff, 69-letni upokojenec Francesco Trpin, 79-letno gospodinja Orsola Fiegl, 71-letna gospodinja Virginia Zanato, 64-letni trgovec Alberto Fiegl.

Oklici: uradnik Giovanni Quaglia in gospodinja Silvia Cassani, bančni uradnik Antonio Terpin in gospodinja Annamaria Belli, profesor dr. Giuseppe Criscione in profesor dr. Caterina Russo, policijski stražnik Nicola La Monica in gospodinja Paola Tschagg, električar Gianfranco Bottai in gospodinja Massimiliana Fonzari, zidar Vincenzo Azzarelli in gospodinja Anna Abate, policijski stražnik Antonio Padone in babica Giorgina Casciaro.

Poroke: zdravnik dr. Renato Jesu in gospodinja Renata Merluzzi, mehanik Valerio Grusovin in gospodinja Anita Rametti, mehanik Angelo Tessari in delavka Liliana Paoletti, mehanik Mario Bortoletto in tkalka Domenica Kocina.

DEŽURNA LEKARNA

Danes posluje ves dan in ponoči lekarna Cristofoletti, Travnik 14 - tel. 29-72; od 8. do 12.30 pa je dežurna lekarna Urbani-Albanese, Ul. Rossini 1 - tel. 21-24.

KINO

CORSO. 14.30: «20.000 milj pod morjem», v cinemascopu, K. Douglas in J. Mason.
VERDI. 14.00: «Nasilni mož je», v cinemascopu, G. Ford in B. Stanwick.
CENTRALE. 15.00: «Dve solzi», I. Galter in A. Farnese.
VITTORIA. 14.00: «Srebrna kupa», v cinemascopu, V. Mayo.
MODERNO. 15.00: «Pustolovci iz Plymoutha», S. Tracy.

Sv. Miklavž 1955
10 % POPUST
na vsej OBUTVI
DARILO
TER MOŽNOST, DA DOBITE
FIAT 1100/103, FIAT 500 C,
TELEVIZIJSKE APARATE, VESPE, RADIO itd.
M. PETEANI KORZO VERDI 21 GORICA

ŠPORTNI DNEVNIK

PRED SREČANJEM TRIESTINA-NOVARA

PASINATIJEVA TRIESTINA danes na prvi preizkušnji

Tržaškemu moštvu je zmaga nujno potrebna - Novara natrpana z rezervami

V današnjem kolu italijanskega nogometnega prvenstva je precej važnih srečanj, ki lahko vplivajo na vrstni red v splošni klasifikaciji. Posebno zanimiva znajo biti srečanja med Milanom in Fiorentino, Romo in Interjem, Napolijem in Juventusom ter Spalom in Laziom, ki so odprta vsem rezultatom. Za trzaške športnike pa je nedvomno najvažnejše srečanje med Triestino in Novaro in to vsaj iz dveh razlogov: prvič zaradi rezultata samega, drugič zaradi forme, ki jo bo moštvo pokazalo, odkar ga pripravlja na novo angažirani trener Pasinati.

Važno je namreč oboje. Triestini je zmaga nujno potrebna, če si noče skoraj do kraja zagotoviti mesto na dnu, kjer je sedaj. Zdi se, da bi zmaga ne smela biti tako nemogoča. Novara je sicer dobro moštvo, toda v Trst bo prišlo natrpano z rezervami, ki sicer tudi niso slabe, ki pa vendarle ne dosegajo kvalitete standardnih igralcev. Predvsem bo za goste občutna odsotnost srednjega napadalca Arcea, ki ni samo motor napada, temveč tudi njegov najnevarnejši realizator. Proti tako oslabljenemu moštvu se bo Triestina predstavila z vsemi svojimi najboljšimi močmi z izjemo Brighentija in morda Zara, čeprav sta tudi ta dva med 14 najavljenimi igralci za dokončno izbiro enajstorice.

Vendar se je trener Pasinati odločil za nekatere spremembe v moštvu. Doriga je z njegovega v zadnjem času standardnega mesta levega krilca pomaknil v prvo vrsto na mesto leve zveze, seveda z že vnaprej določeno nalogo povezovalca napada z ozadjem. Na centru pa bo preizkusil Passarina. V tem primeru bi Zaro, če bo nastopil, moral igrati na levem krilu, možno pa je tudi, da bo na mesto njega igral mladi Scala.

Po skrajno slabi formi moštva v zadnjem času in moralni depresiji, ki se ga je polastila zaradi vrste porazov, nihče ne pričakuje, da bo tržaška enajstorica presenetila s kdove kako dobro igro. Tega tudi nihče ne more zahtevati. Povsem upravičeno pa je pričakovati, da bodo igraci vložili v tekmo vse svoje sposobnosti in predvsem borbenost, ki more v takem srečanju največ prispevati k uspehu. Gledalci bodo za začetek poti navzgor zadovoljni tudi s tem v trdnem upanju, da bo ostalo še prišlo.

Madžari vendarle v Avstraliji

Madžarski lahkoatleti Sandor Iharos, Laszlo Tabori in Istvan Roszavoelgy bodo ta mesec vendarle nastopili v Avstraliji, le nekoliko kasneje, kot je bilo javljeno spočetka. Madžarska lahkoatletska zveza je prejšnjo noč brzojavila lahkoatletski zvezi države Victoria s pozivom, naj spremeni svoj sklep o preklicu vabila madžarskim atletom. Avstralski voditelji so odgovorili pritrdilno in določili za tekmovanja 14., 17. in 21. december. Trije madžarski lahkoatleti bodo v spremstvu trenerja in dveh funkcionarjev prispeli v Melbourne 9. decembra.

PRAVISANI ZMAGAL s točnejšimi udarci

Zmagovalca sta bila tudi Mario Vecchiato iz Vidma in mladi Tržačan Dino Sanna

Tržaški boksar peresne kategorije Aldo Pravisani je sinoči v dvorani velesejma premagal po točkah v desetih rundah belgijskega boksarja Gea Devosa, kandidata za naslov belgijskega prvaka te kategorije. Devos je pokazal tehnično zelo lep boks in šele v zadnjih rundah je popustil pred preciznimi Pravisanijevimi udarci. Devos je bil nasprotno precej netočen v udarcih.

Pri tehtanju je imel Pravisani 58.100 kg, Devos pa 59.800 kg.

V ostalih srečanjih je bivši italijanski prvak lahke kategorije Mario Vecchiato iz Vidma premagal Alžirca Saida Bouheraouo s tehničnim knock outom v četrti rundi, mladi Tržačan Dino Sanna (welter) pa je po točkah premagal Francoza Alexa Marialda.

RIM, 3. — 2. januarja 1956 bi se morali srečati v košarki moški reprezentanci Italije in Grčije. Vendar tekme ne bo zaradi težav z grške strani. Italijanska košarkarska zveza poskuša zdaj za isti datum organizirati tekmo Italija-Romunija, vendar tudi glede tega še ni bilo konkretnih sklepov.

Lanerossi - Genoa 2:1 (1:0)

VICENZA, 3. — V tekmi prve lige je danes v Vicenzi moštvo Lanerossi premagalo Genoo z 2-1 (1-0). Gole za zmagovito moštvo sta dala tik pred koncem prvega polčasa Miglioli in Manente v 38. minuti drugega polčasa, za Genoo pa Corso v 10. min. drugega polčasa. Kot moštvo pa je Genoa bolj ugajala.

TENIS

Švedska-Italija 2:0 po prvem dnevu

STOCKHOLM, 3. — Po prvem dnevu teniškega dvoboja med Italijo in Svedsko za pokal švedskega kralja vodi Svedska z 2:0.

V prvi igri je Sved Davidsson gladko premagal Italijana Sirolo s 6:2, 6:3, 6:3, v drugi pa Sved Schmidt Italijana Pietrangelija prav tako v treh nizih s 6:3, 6:4, 6:0.

Odgovorni urednik
STANISLAV RENKO
Tiska Tiskarski zavod ZTT . Trst

Kino na Opčinah
predvaja danes 4. t. m. z začetkom ob 15. uri in jutri 5. t. m. z začetkom ob 18. uri film:
KRALJ BARBAROV

• ŠIVALNI STROJI najboljših znamk po zelo ugodnih cenah
• RADIOAPARATI • TELEVIZIJSKI APARATI • GOSPODINJSKI ELEKTRIČNI STROJI
• ŠTEDILNIKI • PLINSKI IN ELEKTRIČNI KUHALNIKI
Vse za dom z najugodnejšimi plačilnimi pogoji pri
«Universaltecnica»
Korzo Garibaldi 4 - Trst - Tel. 41-243

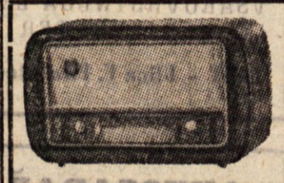
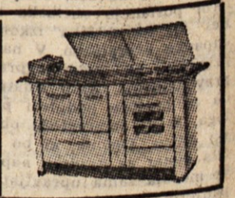
KINO ŠKEDENJ
predvaja danes 4. t. m. z začetkom ob 17. uri Universal film:
MEGLA NAD ROKAVSKIM PRELIVOM
V ponedeljek 5. t. m. ob 17. uri DEAR film:
Deklica v vodnjaku

KINO PROSEK-KONTOVEL
predvaja danes 4. t. m. ob 16. uri barvni film:
Sijajno poslanstvo

MILAN AMBROŽIČ
Elektro-inštalacijsko podjetje — Sprejema vsa naročila in popravila za nove inštalacije vseh vrst električnih napeljav. Pokličite našo št. tel. 29-322. Viale Miramare 29.
SE PRIPOROČAMO!

POZOR!!! TVRDKA KERŽE VAM IZ SVOJE BOGATE ZALOGE NUDI TRI PREKORISTNE PREDMETE
Uporabe parnega lonca HAWKINS ne sme pogrešati nobena hišna gospodinja več. Hranili se boste bolje in prihranili z njegovo uporabo 80% na gorivu in času.
TRAVALIN - trajno goreča peč idealne oblike na drva in premog bo ogrela zadnji kotiček Vašega stanovanja - kakor centralna kurjava. Prihranili boste 80% goriva.
Cena male peči L 40.000.—
srednje » » 45.000.—
in velike » » 50.000.—
Pralni stroj HOOVER je neobhodno potreben v vsakem gospodinjstvu, ker Vam opere čisto in brez truda v pičlih 7 minutah.

ZAPOMNITE SI TVRDKA Kerže
TRST, Trg S. Giovanni 1 tel. 35-019

Radio aparati - Gospodinjski električni aparati - Lestenci
Električni material - Popravila - Cene ugodne, na obroke
RADIOTELEVIZIJA TRST - Občine Trg Monte Re 4 (pri šoli) SOSSI
Zaloga „Liquigasa" in vseh vrst štedilnikov Zoppas

GUY DE MAUPASSANT

Bel Ami

41. (LEPI STRIČEK)

Forestier je razlagal pokrajino. Najprej je bil pokazal vilo grofa Pariškega. Imenoval je še nekaj drugih. Bil je vesel, ali to je bila namerna, umetna in slabotna veselost človeka, ki je obsojen. Dvigal je prst, ker ni imel moči, da bi stegnil roko. «Nà, tamle vidiš otok svete Marjete in grad, od koder je ušel Bazaine. Ali so nam naprtili sitnosti s to zadevo!»

Potem so ga obšli spomini na vojaška leta; navajal je častnike, o katerih je pomnil razne dogodivščine. Mahoma pa je cesta zavila, in pred njimi se je razprostrl ves Juanski zaliv s svojo belo vasjo v ozadju in z antibskim rtičem na drugem koncu.

In Forestier, ki se ga je nenadejavši polastilo otroško veselje, je zajecljal: «A, eskadra! Zdaj boš videl eskadro!»

Sredi širnega zatoka je bilo res videti pol ducata velikih bojnih ladij, podobnih skalam, pokritim z vejevjem. Bile so čudne, spakaste, velikanske, z izrastki, stolpi in kljuni, ki so se zarivali v vodo, kakor da bi hoteli dol do dna in pod morjem pognati korenine.

Človek ni mogel razumeti, da bi se ti velikani lahko premikali in gibali, tolikanj težki so bili videti n tolikanj prikienjeni na mesto. Plavajoča baterija, okrogla, visoka, v obliki opazovalnice, je bila podobna svetilnikom, kakršne postavljajo na klečeh.

In velika trojambornica je plula mimo njih proti širokemu morju; vsa njena bela, vesela jadra so bila razpeta. Ljubka in zala je bila na oko poleg teh vojnih nestvorov, železnih, grdih pošasti, ki so cepele na vodi.

Forestier jih je skušal spoznati. Navajal jih je: «Colbert», «Suffren», «Admiral Duperré», «Redoutable», «Dévastation», potem pa popravil: «Ne, zmotil sem se, onale tam je ‚Dévastation'.»

Pripeljali so se do nekakšne velike lope z napisom: «Umetniške lončenine iz Juanskega zaliva», in voz, ki je bil zapeljal okrog trate, je obstal pred vrati.

Forestier je hotel kupiti dve krasilni posodi, da bi jih postavil na svojo knjižno omaro. Ker bi bil pretežko zlezel z voza, so mu prinašali vzorce za vzorcem na ogled. Dolgo je izbiral, posvetujoč se z ženo in Duroyem: «Veš, to bo za na omaro v ozadju moje delovne izbe. Iz naslanjača jih bom imel zmeraj na očeh. Rad bi dobil starodavno, grško obliko». — Ogledoval je vzorce, si dajal prinašati drugih, jemal spet prve v roke. Naposled se je odločil: in ko je plačal, je zahteval, naj mu jih precej dostavijo. — «Čez nekaj dni se vrnem v Pariz», je dodal.

Peljali so se proti domu, toda ob zalivu jih je nenadejavši ujel mrzel prepih, ki je potegnil iz zareze neke dolinice, in bolnik je začel kašljati.

Sprva ni bilo nič posebnega, samo majhen napad; ali postajal je hujši in hujši, se spremenil v nepretrgano krehanje, nato v nekakšno kolcanje, v hropenje.

Forestier se je dušil, in vsakič, kadar je hotel zasopsti, mu je raztrgal grlo kašelj, prihajajoč iz globočine prsi. Nič ga ni moglo olajšati, nič pomiriti. Iz kočije so ga morali nesti v njegovo izbo, in Duroy, ki ga je držal za noge, je čutil njih trzanje ob slehernem krču, ki mu je zvil pljuča.

Topolota v postelji ni ustavila napada, ki je trajal do polnoči; šele uspavna sredstva so naposled omotila krče neznosno mučnega kašlja. In bolnik je do belega dne z odprtimi očmi sedel v svoji postelji.

S prvimi besedami, ki jih je spregovoril, je zahteval brivca, kajti gledal je na to, da je bil vsako jutro obrit. Le za lepotilno opravilo je vstal, vendar so ga morali precej spet položiti v posteljo, in jel je dihati s tako kratko, težko in mučno sapo, da je gospa Forestierjeva v strahu dala zbuditi Duroya, ki je bil pravkar legel, ter ga naprosila, naj gre po zdravnika.

Skoraj neutegoma je pripeljal doktorja Gavauta, ki je predpisal neko pijačo in dal navodila; ko pa ga je časnikar pospremil do hišnih vrat, da bi ga vprašal za njegovo mnenje, je rekel: «Smrtni boj se je začel. Jutri zjutraj bo mrtev. Pripravite ubogo mlado ženo in pošljite po duhovnika. Jaz nimam pri njem več kaj početi. Vendar sem vam docela na voljo».

Duroy je dal poklicati gospo Forestierjevo: «Umrl bo. Doktor svetuje, naj pošljemo po duhovnika. Kaj mislite, da bi storili?»

Dolgo se je obotavljala; potem, ko je bila vse preudarila, pa je z zateglim glasom rekla: «Da, tako bo bolje... v marsikaterem pogledu... Pripravim ga in mu povem, da želi župnik z njim govoriti... Skratka, sama ne vem, kaj. Zelo ljubeznivo bo od vas, ako stopite po kakšnega, po župnika, in ga izberete. Dobite takega, da nam ne bo delal preveč obšesti. Pregovorite ga, da se zadovolji s spovedjo, vse drugo pa nam naj spregleda».

Mladi mož je pripeljal starega, ustrežljivega duhovnika, ki je bil voljan upoštevati dani položaj. Precej ko je stopil v izbo umirajočega, jo je gospa Forestierjeva zapustila in sedla z Duroyem v sosednjo.

«Silno ga je razburilo», je rekla. «Ko sem mu omenila duhovnika, je dobilo njegovo obličje grozen izraz... kakor da je začutil... začutil... dih... saj veste... Skratka, razumel je, da je prišel konec in da se mu ure seštete...»

Hudo bleda je bila. Nadaljevala je: «Nikoli ne bom pozabila tega izraza njegovega obličja. Prav gotovo je v tistem trenutku zagledal smrt. Zagledal jo je...»

Slišala sta duhovnika, ki je govoril precej naglas, kajti bil je malce naglušen:

«Tak ne, kaj še, saj ni z vami tako hudo. Bolni ste, v nevarnosti pa nikakor ne. Dokaz vam bodi to, da prihajam k vam kot prijatelj, sosed k sosedu».

Kaj je Forestier odgovoril, nista razločila. Starček je nadaljeval: «Ne, obhajati vas ne mislim. O tem se pogoviva, kadar se boste bolje počutili. Ako hočete porabiti moj obisk, da se, reciva, spoveste, je to vse, kar bi rad. Pastir sem in porabljam vsako priložnost, da vračam svoje ovčice na pravo pot».

Nastopila je dolga tišina. Forestier je najbrž govoril s svojim sigajočim, komaj slišnim glasom.

Potem pa, hipoma, je spregovoril duhovnik z drugačnim poudarkom, z glasom mašnika pred oltarjem:

«Usmiljenje božje je neskončno, molite *Očitno spoved*, sin. — Morda ste jo pozabili, pomagal vam bom. — Govorite za menoj: *‚Confiteor Deo omnipotenti... Beatae Mariae semper virgini...'*»

Zdaj pa zdaj se je ustavljal, da ga je mogel umirajoči dohajati. Potem je rekel:

«In zdaj se spovejte...»

Mlada žena in Duroy se nista več ganila; čuden nemir jih je bil obšel in plaho pričakovanje jih je bilo prevzelo.

Bolnik je bil nekaj zamrmral. Duhovnik je ponovil:

«Pregrešna nagnjenja ste imeli.. kakšne vrste, sin?»

Mlada žena je vstala in preprosto rekla: «Pojdiva nekoliko dol na vrt. Ne smeva poslušati njegovih skrivnosti».

Šla sta in sedla na klop pred vrati, pod cvetočim rožnim grmom, za gredico nageljnov, ki je širila po čistem zraku svojo močno, sladko dišavo.

Ko sta nekaj minut molčala, je Duroy vprašal:

«Ali boste dolgo odlagali vrnitev v Pariz?»

Odgovorila je: «O ne.. Precej, ko bo vse končano, se vrnem»

«Čez kakih deset dni?»

«Da, najpozneje».

Spet se je oglasil:

«Torej nima nobenega svojca?»

«Nobenega razen bratrancev. Oče in mati sta mu umrla, ko je bil še čisto mlad».

Oba sta gledala metulja, ki si je nabiral hrane po nageljnih in letal od cveta do cveta z naglim frlenjem kril, ki so, kadar je sedel na kakšnega, še naprej polagoma utripala. In dolgo časa sta oba molčala.

(Nadaljevanje sledi)